

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Рішення XXXV сесії

VII скликання

24.09.2019 № 607/934

СТРАТЕГІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СТАНІСЛАВСЬКОЇ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2019-2027 РОКИ

Документ розроблено в рамках програми "Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)", яка фінансується USAID

Станіслав, 2019 рік

Цей документ став можливим завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Зміст документу є відповідальністю Фонду Розвитку Місцевої Демократії та не обов'язково відображає точку зору USAID чи уряду Сполучених Штатів.

This document is made possible by the generous support of the American people through the United States Agency for International Development (USAID). The contents are the responsibility of Foundation in Support of Local Democracy and do not necessarily reflect the views of USAID or the United States Government.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Стратегія розроблена в рамках програми
"Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)"
стратегічною командою, що складається із лідерів і представників місцевої
громади.

Роботу стратегічної команди координували експерти
Фонду Розвитку Місцевої Демократії (ФРМД)
- Войцех Одзімек, Назар Глинський і Олег Процак -
на підставі **Партисипативної Моделі Стратегічного Планування ФРМД.**

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
ДІАГНОСТИКА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ ГРОМАДИ – НАЙВАЖЛИВІШІ ВИСНОВКИ.....	7
ОСНОВНІ ВИСНОВКИ ІЗ СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ.....	14
SWOT-АНАЛІЗ СЕРЕДОВИЩА ОБ'ЄДНАНОЇ ГРОМАДИ.....	21
БАЧЕННЯ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ.....	26
ОБГРУНТУВАННЯ СТРАТЕГІЧНИХ ТА ОПЕРАЦІЙНИХ ЦІЛІ СТРАТЕГІЇ.....	29
ІНДИКАТОРИ ВПЛИВУ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ СТРАТЕГІЇ.....	34
УЗГОДЖЕНІСТЬ З ДЕРЖАВНИМИ, ГАЛУЗЕВИМИ ТА РЕГІОНАЛЬНИМИ СТРАТЕГІЯМИ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ.....	38
ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ЗАВДАНЬ.....	42
СИСТЕМА ВПРОВАДЖЕННЯ, МОНІТОРИНГУ ТА ОЦІНЮВАННЯ СТРАТЕГІЇ ТА ЗАСАДИ ЇЇ АКТУАЛІЗАЦІЇ.....	45
ПЛАН РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ НА КОРОТКО- ТА СЕРЕДНЬОСТРОКОВУ ПЕРСПЕКТИВУ.....	50
Перелік скорочень.....	76
ДОДАТКИ.....	77

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

ВСТУП

Стратегія сталого розвитку Станіславської об'єднаної територіальної громади на 2019-2027 була розроблена в рамках програми Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE).

Цей документ слід трактувати як головну програму розвитку громади, котра визначає пріоритети та напрямки розвитку. Діяльність у визначених напрямках повинна здійснюватися із широким залученням різних партнерів – публічних, комерційних, соціальних.

Розроблення стратегії припало на дуже важливий для українських органів місцевого самоврядування час, коли реформа децентралізації знаходиться у своїй чи не найбільш активній фазі: новоутворені громади переймають цілий ряд компетенцій від державних інституцій, проходить реорганізація функціонування різних сфер діяльності громад через призму зміни принципів надання публічних послуг, місцеві спільноти мають можливість спостерігати перші ефекти роботи нових органів самоврядування.

У випадку Станіславської ОТГ, ситуація додатково ускладнювалась також тим, що в процесі опрацювання Стратегічного плану розвитку громада знаходилась в активній фазі формування нового адміністративно-територіального поділу, яка, окрім іншого, може передбачати розширення громади за рахунок сусідніх територіальних громад. Також, узгодження Стратегії з аналогічними документами обласного та державного рівня здійснювалось на підставі діючих на цих рівнях термінів стратегічного планування, які завершуються у 2020 році – в цьому ж році повинні бути розробленими прийнятими стратегічні документи на наступний період. Описані аспекти вказують на те, що в майбутньому Стратегія сталого розвитку громади потребуватиме оновлення діючого документу із врахуванням обставин, що змінилися.

Сама ідея самоврядності, детально описана в Європейській хартії місцевого самоврядування, означає право і спроможність органів місцевого самоврядування в межах закону здійснювати регулювання та управління суттєвою часткою публічних справ, під власну відповідальність, в інтересах місцевого населення. В тому числі тому процес розроблення Стратегії сталого розвитку Станіславської об'єднаної територіальної громади на 2019-2027 рр. здійснювався із застосуванням партисипативних методів з максимально можливим широким залученням різних місцевих груп інтересів (у т. ч. проведення поглибленого соціологічного дослідження, залучення до роботи над стратегічним документом широкого представництва місцевого середовища – стратегічні сесії за участю представників влади, громадськості та бізнесу, широке громадське обговорення, акцент на співпраці).

Такий підхід повинен в майбутньому слугувати гарантією більшої участі мешканців у вирішенні питань, пов'язаних з місцевим розвитком.

Виконання завдань, окреслених в Стратегії вимагатиме тісної співпраці всіх зацікавлених сторін, яка з плином часу буде мати шанс переродитись у співвідповідальність і лише потім, як наслідок, сформує реальне підґрунтя для спільного прийняття рішень.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Партисипативна модель стратегічного планування, яку застосовано для розроблення Стратегії сталого розвитку Станіславської об'єднаної територіальної громади на 2019-2027 рр. (методологія Фондації розвитку місцевої демократії - FRDL, яка є партнером Global Communities у реалізації компоненту стратегічного планування в громадах в рамках програми DOBRE), базується на переконанні, що стратегія розвитку не є лише документом, який визначає головні напрямки дій органу місцевого самоврядування (тобто виконує по відношенню до нього роль документу для внутрішнього використання), але і виконує роль плану розвитку всієї місцевої громади. Це, в свою чергу, актуалізує потребу знаходження на місцевому рівні консенсусу навколо основних постулатів стратегії, узгодження сфери та передумов залучення широкого кола зацікавлених осіб в процес її реалізації.

Стратегія розвитку Станіславської об'єднаної територіальної громади на 2019-2027 рр. гармонізована з пріоритетами і цілями аналогічних документів вищого територіального (регіонального та національного) рівня.

У документі робиться наголос на сталий розвиток громади, який передбачає інтеграцію екологічної, економічної та соціально-культурної складових. Наслідком такого підходу має стати зростання якості життя мешканців із закладенням перспектив сталості такого росту.

Стратегія розроблялася на підставі опрацювань діючого документу Робочою групою зі стратегічного планування, сформованою розпорядженням Голови громади.

До складу робочої групи увійшли представники органу місцевого самоврядування, працівники апарату ради, представники місцевих закладів освіти, культури, соціальної допомоги, охорони здоров'я, репрезентанти бізнес-середовища, громадського сектору та лідери громадської думки. У роботі окремих засідань Робочої групи також приймали участь представники регіональних та загальнонаціональних громадських організацій. Організовували роботу та надавали методологічну і методичну підтримку Робочій групі Войцех Одзімек (Краків, Польща) Назар Глинський та Олег Процак (Львів) – експерти Фонду Розвитку Місцевої Демократії (FRDL).

Робота, пов'язана із розробленням Стратегії сталого розвитку Станіславської об'єднаної територіальної громади на 2019-2027 рр. передбачала такі дії:

- опрацювання діагнозу стану соціально-економічного розвитку громади,
- проведення аналізу чинників зовнішнього і внутрішнього середовища (SWOT-аналіз),
- ідентифікацію бачення майбутнього розвитку громади на стратегічну перспективу,
- визначення стратегічних та операційних цілей Стратегії,
- окреслення показників впливу та результатів імплементації Стратегії,
- визначення контурів взаємозв'язків між Стратегією розвитку громади з іншими стратегічними документами,
- ідентифікацію потенціальних зовнішніх джерел фінансування завдань Стратегії,

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

- опрацювання системи втілення та моніторингу реалізації Стратегії разом із визначенням підходу до актуалізації документу,
- розроблення детального плану дій в межах короткострокової перспективи.

Організатори щиро вдячні усім учасникам плідних зустрічей Робочої групи за витрачений час, взяті на себе відповідальність у громадських справах та змістовну участь у процесі розроблення Стратегії сталого розвитку Станіславської об'єднаної територіальної громади на 2019-2027 рр.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

ДІАГНОСТИКА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ ГРОМАДИ – НАЙВАЖЛИВІШІ ВИСНОВКИ

Визначення стратегічних пріоритетів розвитку повинно здійснюватись із використанням вагомого інформаційного підґрунтя, одну із основ якого складає об'єктивна та максимально широка інформація про поточний стан, тенденції та перспективи місцевого розвитку у всіх сферах життєдіяльності громади. Виходячи із вищесказаного, діагностика місцевого розвитку, проведена для формування оновленої версії Стратегії сталого розвитку Станіславської об'єднаної територіальної громади на період до 2027 року базувалась на аналізі усього масиву доступної статистичної інформації про громаду, інтерв'юванні місцевого експертного середовища, формулюванні основних чинників, які детермінують як зовнішнє, так і внутрішнє середовище громади.

У результаті такої роботи підготовлено звіт про стан громади, який базується на аналізі поточної ситуації у всіх її аспектах: фінансових даних, стану інфраструктури, демографічних даних, даних про місцевий ринок праці та економічну структуру, місцеву та регіональну екологічну ситуацію.

Повний звіт є окремим додатком до документу Стратегії. У даному розділі пропонуються головні висновки з умов місцевого розвитку, які дозволяють прослідкувати логіку здійснення стратегічного вибору розвитку об'єднаної громади.

Географічне розташування і транспортне сполучення

- Станіславську ОТГ створено внаслідок об'єднання трьох населених пунктів, які до цього входили до складу двох окремих сільських рад: Станіслав, Широка Балка і Софіївка (два останні населені пункти були раніше окремою сільською радою).
- Станіславська ОТГ розташована у південно-західній частині Херсонської області, поруч з межею Миколаївської області, у Білозерському районі на Дніпровською затокою – Дніпровським лиманом. Південну межу ОТГ формує берегова лінія Дніпровської затоки.
- Усі населені пункти громади (три села) розташовані вздовж дороги регіонального значення Т1501, яка з'єднує Херсон з Миколаєвом з півдня та проходить через міста Білозерка та Очакове. В більшості покриття цієї дороги в задовільному стані.
- Площа території громади складає 226 км² – є компактною, адже максимальна відстань населеними пунктами складає близько 10 км. Знаходиться на невеликій відстані від двох обласних центрів, які водночас є важливими осередків економічного життя регіону – Херсону (41 км) та Миколаєва (близько 55 км).
- Із заходу громада межує з Олександрівською сільською радою, яка лежить на межі з Миколаївською областю. На наступних етапах адміністративно-територіальної реформи в Україні (примусове приєднання ще не об'єднаних територій) її, швидше за все, приєднають до Станіславської ОТГ, оскільки вона межує тільки з цією громадою і з Миколаївською областю, до якої не зможе

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

приєднатися. Якщо це станеться, то потенціал Станіславської громади (населення, нові вільні території, додаткова ділянка узбережжя лиману тощо) значно зросте.

- Завдяки розташування вздовж дороги регіонального значення усіх населених пунктів ОТГ як між ними, так і з обласним та районним (сmt Білозерка) центрами є добре транспортне сполучення. Регулярно курсує громадський транспорт, послуги якого забезпечуються приватними перевізниками.
- Хоч розташування громади між двома обласними центрами виглядає привабливо, громада лежить на суттєвій відстані від важливих транспортних артерій як державного, так і регіонального значення. Найважливіша дорога що проходить територією громади – це дорога обласного значення з Херсона до Миколаєва, яка проходить узбережжям лиману. З огляду на те, що це не найкоротше транспортне сполучення між цими обласними центрами, рух на цій дорозі не є інтенсивним.
- Протяжність доріг, що знаходяться на території громади, складає майже 100 км, з них 80 км – це дороги місцевого значення, більшість з яких потребують капітального ремонту. Частина цих доріг з ґрунтовим покриттям, яке потребує постійного догляду та грейдераування.

Місцева економічна база, ринок праці

- Станіславську об'єднану територіальну громаду можна вважати «приморською», розташованою над Дніпровською затокою (Дніпровським лиманом), берег якої формує південну межу громади. Незважаючи на це, територія громади типова аграрна, з незначною кількістю підприємств, які працюють у сфері торгівлі і послуг.
- Місцеве сільське господарство у значній мірі базується на діяльності малих аграрних підприємств. Водночас фермерські господарства, які діють в громаді, можна зарахувати до підприємств, що мають у власності великі земельні ділянки (до 1000 га). Великі аграрні холдинги на території громади не є присутніми.
- Сільськогосподарські угіддя індивідуальних власників здебільшого віддані в оренду аграрним господарствам, які вирощують зернові та інші традиційні для цієї території культури. Інвестують також у відновлення виноградарства, яким ця область славилася у минулому (виноробні залишилися від колишнього радгоспу).
- Попри розпорошеність місцевого сільського господарства поміж невеликими господарюючими суб'єктами та індивідуальними підсобними господарствами, в громаді не практикується кооперація їхніх зусиль у формалізованій формі (створення сільськогосподарських кооперативів). Натомість існує практика скуповування індивідуальними особами продуктів тваринництва (передовсім молочних продуктів, які потім реалізуються здебільшого в Херсоні. Це може стати базою для створенні інноваційних форм господарської співпраці.
- Переробна промисловість в громаді розвинена мало. Так, на її території діє підприємство (власник немісцевий), яке виробляє овочеві консерви, однак

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

через брак місцевої сировини та з огляду на комерційну привабливість, більшість її воно імпортує з Білорусії.

- Серед діяльності, не пов'язаної із сільським господарством, є ТОВ «Анелес», яке займається пошиттям одягу. Станом на сьогодні на ньому працює менше 20 осіб з перспективою розвитку до 50 працівників.
- Одна із конкурентних переваг Станіславської об'єднаної територіальної громади пов'язана із її природним середовищем та розташуванням вздовж Придніпровського лиману. Однак, попри те, що в громади є досвід реалізації її туристичного потенціалу (на її території понад 20 рр. тому діяли кілька туристичних баз, готель) станом на сьогодні цей напрямок знаходиться у повному занепаді.
- Тим не менш, зацікавленість у відпочинку над водою дуже велика, про що свідчать різні місцеві курорти у Херсонській області, на яких також у досить обмежених умовах розвивається приватний туристичний бізнес. Зацікавленість внутрішнім туризмом в Україні значна, особливо після анексії Криму Росією.
- Певним економічним і туристичним потенціалом громади могли б стати залишки стародавнього грецького поселення (поблизу руїн Ольвії Понтійської, заснованої майже 550 р. до н.е.) чи скитського і сарматського поселень (напр., тематичні маршрути на байдарках, кінні маршрути тощо). Проте наразі ці місця недостатньо пізнавані та не занесені до туристичних довідників чи не нанесені на карти.
- Економічна активність мешканців в значній мірі пов'язана з роботою за кордоном або у великих містах (значна частина місцевого населення), роботою в аграрному секторі (сезонний характер) та роботою на місцевих виробничих підприємствах і об'єктах торгівлі (незначний масштаб).
- На території громади присутнє явище заробітчанської еміграції, однак воно не настільки значне, як в інших районах. При цьому, емігрує здебільшого молодь та економічно активна частина населення.
- Згідно з даними Станіславської ОТГ і районної влади мешканці здебільшого працюють в аграрному секторі (686 осіб, у т. ч. індивідуальні фермерські господарства), в освіті (184 особи), сільській раді (43 особи), медицині (35 осіб), культурі (19 осіб). Найбільша кількість мешканців працює за межами району, зокрема за кордоном – майже 2 тисячі осіб.

Демографічний потенціал

- Мешканці Станіславської ОТГ є досить згуртованою самоврядною спільнотою. Окрім іншого, це впливає також із факту об'єднання лише двох колишніх сільських рад (всього три населені пункти), які з'єднані системою громадського транспорту. У питаннях соціальної інтеграції є свої проблеми, але ситуація в цій сфері є кращою в порівнянні з іншими громадами.
- Станом на початок 2019 року, в громаді проживало 7442 особи, майже 63,7% (4740 осіб) серед яких – мешканці села Станіслав. Другий за розміром

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Global Communities
Partners for Good

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

населений пункт – Широка Балка зі 2254 мешканцями (30,3%), а Софіївка – це невелике село, в якому проживає 448 осіб (6%).

- Вікова структура населення Станіславської ОТГ та динаміка її зміни свідчать про тенденції поступового старіння: станом на початок поточного року особи працездатного віку складали 56%; понад 23% з яких – це особи працездатного віку; особи молодшого за працездатний віку – менше 18%.
- Динаміка зміни чисельності населення громади у значній мірі відображає тенденції в районі та області, для яких характерне систематичне зменшення кількості мешканців протягом останніх декількох років: із 7935 осіб у 2015 р. до 7442 осіб у 2018 році.
- У громаді яскраво виражений від’ємний природний приріст населення, який додатково поглиблюється міграцією на заробітки (здебільшого молоді), рівень якої не відображено у статистичних даних. Внаслідок цих чинників спостерігають щораз більші демографічні зміни, які уже в коротко- та середньостроковій перспективі мають потенціал до негативного впливу на економічний розвиток громади і на вартість пристосування соціальних послуг до потреб певних груп мешканців.
- На території громади діє декілька громадських організацій (Білозерський центр регіонального розвитку, Єдина родина Херсонщини, БФ «Джерело оновлення миру»), хоч не всі вони зареєстровані в громаді (офіси розташовані у ближніх містах)
- Серед населення громади переважає патерналістська свідомість, що не полегшує ні суспільного діалогу, ні ухвалення складних рішень. Однак, слід відмітити, що, по-перше, така ситуація характерна для практично усіх місцевих спільнот та, по-друге, вона поступово змінюється в сторону більшої партисипативності.
- Жінки виконують важливі соціальні функції у місцевій спільноті Станіславської ОТГ. Вони займають керівні посади у виконавчих органах громади, у навчальних закладах, закладах культури тощо. Багато з них займаються підприємницькою діяльністю на місцевому рівні. Найчастіше вони поєднують роботу з сімейним життям і вихованням дітей.

Місцеве самоврядування і соціальна сфера

- Структура апарату сільської ради складається з 8 керівних посад і відділів, які займаються певними сферами життєдіяльності громади: юридичний та реєстраційний відділ, відділ архітектури, містобудування, земельних відносин та ЖКГ, відділ бухгалтерського обліку, планування та звітності, відділ фінансово-економічної діяльності, загальний відділ та обслуговуючий персонал.
- Крім цього, створено ще й відокремлені підрозділи (відділ освіти, молоді та спорту, центр надання адміністративних послуг) і 2 комунальні заклади

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

(займаються відповідно водопостачанням та водовідведенням та управлінням закладами культури).

- Сільська рада Станіславської ОТГ складається з 26 депутатів і сільського голови, який виконує функцію голови ради. Депутати представляють усі населені пункти громади. Серед них переважають безпартійні – понад 80%, та жінки – 16 осіб (61,5%).
- Станіславська громада надає своїм мешканцям такі публічні послуги: адміністративні, освітні, культурні і спортивні, комунальні (водопостачання, утримання доріг, управління твердими побутовими відходами, благоустрій тощо), послуги соціального захисту.
- На території громади немає проблеми надмірної кількості об'єктів, в яких надають публічні послуги (школи, дошкільні заклади, установи культури тощо). Тим не менш, деякі публічні послуги поглинають понад 60% всього бюджету громади (освіта).
- Освітня мережа об'єднаної територіальної громади налічує 2 заклади загальної середньої освіти та 2 заклади дошкільної освіти, розташовані в центрах колишніх сільських рад. У школах, станом на 2018 рік навчалось 694 учні і працювало 66 вчителів; дитячі садки відвідувало близько 250 дітей. З огляду на переповненість Станіславського ЗДО (майже в 2 рази у порівнянні із проектною потужністю) актуальним є питання його розбудови.
- В рамках місцевої системи освіти знаходиться також школа мистецтв, яка діє як окремий навчальний заклад.
- Первинна ланка охорони здоров'я в громаді забезпечується комунальним підприємством Білозерського району. Амбулаторія, яка діє у Станіславі, є по суті доволі великим медичним комплексом, який складається з декількох будинків. Окрім первинної медичної допомоги (5 сімейних лікарів), вона надає цілий спектр спеціалізованих медичних послуг – стоматологічних, фізіотерапевтичних, гінекологічних, педіатричних.
- Всього в цьому закладі 40 стаціонарних ліжок, 15 з яких виділено безпосередньо під амбулаторію громади, а решта належить районному медичному закладу. Діє також відділення швидкої допомоги і нічне чергування. В найближчій перспективі, після завершення загальнодержавної медичної реформи на території громади не надаватимуть спеціалізовані медичні послуги, що актуалізує потребу використання частково вивільнених приміщень.
- Послуги у сфері соціального захисту надає Центр надання соціальних послуг, заснований сільською радою в половині 2018 р. Сьогодні він забезпечує базовий соціальний захист вразливих верств населення і перебуває на етапі розвитку. Діяльність Центру фінансується з бюджету громади і з коштів державного бюджету, які поступають на виконання повноважень у сфері соціального захисту.
- Послуги у сфері культури і всі заклади, які їх надають на території громади, об'єднано в окремий комунальний заклад. До його два будинки культури (Станіслав і Широка Балка), сільський клуб у Софіївці, дві громадські

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

бібліотеки в окремих будівлях (Станіслав і Широка Балка) і одна мала бібліотека у Софіївці, розташована безпосередньо у сільському клубі.

- Важливий потенціал громади формує спортивна сфера. У селі Станіслав є стадіон зі штучною поверхнею, а також два великі майданчики з трав'яним покриттям (розташовані поруч, що дуже добре, коли проводяться розмаїті спортивні змагання і турніри). У громаді діє декілька місцевих футбольних команд.

Екологічна ситуація

- Довкілля Станіславської об'єднаної територіальної громади – це один з найбільших ресурсів для розвитку, який перебуває зараз у не найкращому стані і не приносить населенню практично жодної користі. Йдеться, перш за все, про розташування над Дніпровським лиманом (Дніпровською затокою) і розмаїтими перевагами такого розташування: водойма лиману, розташовані неподалік Чорне море і гирло Дніпра, красивий ландшафт узбережжя зі стрімчакми, приморські зоні, придатні для розвитку туризму тощо.
- У багатьох аспектах стану довкілля Станіславська громада залежить від умов оточення, на які вона не впливає, – замулення лиманів, діяльність хімічних і портових підприємств у ближніх Херсоні і Миколаєві та в їхніх околицях, забруднення річкових і морських вод тощо.
- Найбільшою екологічною проблемою для громади є повна відсутність очисних споруд і каналізації. Схожа ситуація в усіх навколишніх адміністративно-територіальних одиницях. Така ситуація незворотно призводить до забруднення Дніпровського лиману.
- Серед інших екологічних проблем громади – інтенсивне сільське господарство, яке передбачає високий рівень хімізації ґрунтів – як наслідок є негативним вплив на флору і фауну, ґрунти, поверхневі і підземні води.
- Екологічна свідомість мешканців знаходиться на невисокому рівні. Більшість мешканців не бачить потреби у платному вивезенні і належному складуванні твердих побутових відходів. Абсолютно переважає індивідуальне вивезення ТПВ на стихійні сміттєзвалища, які часто розташовані на привабливих з точки зору ландшафту або природи ділянках (урвища, пляжі).
- На території громади відсутній сертифікований полігон для захоронення твердих побутових відходів, система централізованого збору сміття знаходиться на етапі формування. В рамках цієї системи передбачено також і встановлення пунктів для роздільного збору сміття.

Місцеві фінанси

- Доходи бюджету Станіславської ОТГ склали в цілому понад 40 млн грн, а прогноз на 2019 р. складає майже 45,7 млн грн. Як загальний бюджет за 2018 р., так і прогноз доходів бюджету на 2019 р. у декілька разів перевищує суму бюджетів двох колишніх сільських рад, які входять сьогодні до складу Станіславської громади.
- Для дохідної частини бюджету громади характерна значна перевага трансфертів з державного бюджету у порівнянні з власними доходами. 2018 р.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

власні доходи склали лише 25% від сумарних доходів громади, а прогнозом на 2019 р. передбачено, що цей показник сягне майже 28%.

- Найважливіші статті власних доходів бюджету Станіславської ОТГ, які 2018 р. склали майже 10 млн грн, є частка у податку на доходи фізичних осіб (37,6%), єдиний податок з підприємницької діяльності (22,8%), плата за землю (8,5%), акцизний збір (5,6%), інші доходи (у т. ч. податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки – понад 25,5%).
- 2018 р. сумарні видатки бюджету ОТГ склали понад 42,3 млн грн. Серед найважливіших статей видатків – освіта (понад 61% загальних видатків бюджету ОТГ 2018 р.), медичні заклади (16,4%), органи місцевого самоврядування ОТГ (майже 11,1%), інші видатки, у тому числі інфраструктурні (7%).

ОСНОВНІ ВИСНОВКИ З СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Загальна інформація про дослідження

Під час опрацювання стратегії, як один з елементів аналізу, проведено дослідження умов життя і якості надання публічних послуг у громаді. Дослідження проводилось, насамперед, щоб глянути на розвиток громади з широкої багатофакторної перспективи, а також виявлення і встановлення значення різних чинників, які обумовлюють сталий місцевий розвиток. Дослідження зосереджувалося на:

- чинниках, які впливають на якість життя мешканців (питання, які стосуються сфери місцевої інфраструктури, економіки і робочих місць, соціального розвитку і стану довкілля);
- послугах, які надає об'єднана громада.

Запитання в анкеті передбачали отримання загальної оцінки, а не детального аналізу різних аспектів функціонування виконавчих органів громади і їхньої діяльності. Таким чином дослідження надає узагальнену картину поглядів мешканців на умови життя в громаді.

Методологія дослідження

Анкету поширювали у вибраних випадковим чином домогосподарствах і просили членів цих домогосподарств обговорити її і заповнити. Вважалося, що під час щоденного спілкування люди обмінюються думками про справи, які відбуваються у їхньому безпосередньому фізичному та соціальному середовищі.

Дослідження проведено на репрезентативній вибірці домогосподарств, завдяки чому його результати характерні для всієї громади. Загалом у Станіславській громаді є 1994 домогосподарства (унікальні житлові адреси). Гранична похибка вимірювання у дослідженні складала +/- 5% (ймовірний рівень довіри склав 95%). До вибірки шляхом випадкового розподілу було відібрано 323 домогосподарств, члени яких взяли участь в анкетуванні.

Найважливіші дані про структуру населення

- У понад третині домогосподарств громади проживають особи старшого за працездатний вік (у 35,6% домогосподарств проживають жінки старшого за працездатний вік, відсоток чоловіків нижчий). Водночас, у понад 35,9% домогосподарств проживають діти віком від 6 до 18 років, а в 21,1% - віком до 6 років. Це позитивні демографічні показники, які свідчать про великий потенціал молодих поколінь у структурі населення за віком, але вони вимагають також певної соціальної політики в громаді і спроби затримати молодь у громаді на постійне проживання.
- Мешканці здебільшого мають середню спеціальну освіту (у майже половині домогосподарств принаймні одна особа має такий рівень освіти), середню (33,1%) і вищу освіту (23,5%).
- Як основне джерело утримання домогосподарств (зважаючи на джерело доходів того члена сім'ї, який заробляє найбільше), мешканці найчастіше вказують: пенсію (39,6%) і заробітну плату (22,9%). Значна кількість

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

мешканців працюють у великому місті або за кордоном (20,1% таких домогосподарств). Незначна кількість мешканців не працюють – займаються домашнім господарством (6,5%) або залишаються безробітними (5,9%).

- В абсолютній більшості домогосподарств, охоплених дослідженням, члени сім'ї проживають у власному будинку або в його частині (94,7%). Площа будинку найчастіше складає від 31 до 100 м².
- Домінують (49,1%) домогосподарства, у яких всі члени сім'ї всю свою життєву активність у повній мірі здійснюють на території громади (постійно проживають, працюють, навчаються на території громади). Водночас, мешканці Станіслава більшою мірою працюють або частково живуть в іншій місцевості – таких домогосподарств, де хоча б одна особа функціонує таким чином, понад 36,7%. Це свідчить про значну соціальну мобільність, недостатні умови для роботи і життя на території громади для частини населення і про спально-пенсійні функції громади.

Ставлення мешканців

- Мешканці, здебільшого, висловлюють середній рівень задоволення (загалом 47,2%) тим, що проживають на території Станіславської об'єднаної громади. Голоси з позитивною оцінкою (31,2%) громади, як місця для життя, тільки трохи переважають негативні оцінки (21,7%). Незважаючи на такий рівномірний розподіл оцінок, понад половина домогосподарств (61,7%) стверджують, що навіть якщо б існувала така можливість, вони не хотіли б жити в іншому місці (за межами громади). 23,4% домогосподарств висловили готовність переселитися на постійне місце проживання в іншу місцевість, якщо б для того з'явилися відповідні умови.
- Загальна оцінка мешканцями громади, як місця для життя, залишається поміркованою (члени аж 62,5% домогосподарств вибрали відповідь «середньо»). Позитивним можна вважати факт, що серед інших респондентів відповіді «добре» і «дуже добре» (23,8%) переважають над відповідями «погано» і «дуже погано» (13,6%). При цьому, респонденти з бідніших домогосподарств гірше оцінюють якість життя у громаді, можливо сподіваючись, що в іншому місці мали б більше життєвих шансів.
- Також середньо (37,8%) оцінили мешканці факт створення об'єднаної громади. Водночас, 17,9% респондентів не змогли дати конкретної оцінки змінам. З одного боку, це може свідчити про надто короткий період функціонування об'єднаної громади, з іншого боку – бути наслідком недостатнього поширення інформації про переваги і ймовірні недоліки процесу об'єднання громад. Схоже на те, що це обумовлено, значною мірою, історично, а саме – багаторічним функціонуванням старої адміністративної системи – без повноцінного місцевого самоврядування. Тому мешканці навіть не можуть оцінити того, що можуть зараз самостійно, як громада, ухвалювати багато рішень. Вони не знають, чи це добре, чи ні, не довіряються своїм умінням, як місцевої спільноти, у цій сфері. Лише 23,8% оцінюють факт створення об'єднаної громади швидше позитивно і

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

позитивно. Своєю діяльністю місцева влада має прагнути підвищити цей показник і зменшити негативні оцінки, які дали 20,5% домогосподарств.

- Аж 34,5% домогосподарств вважають, що влада погано інформує про свою діяльність. Тих, хто вважає, що інформаційна політика на належному рівні, - 27,3%. При цьому спостерігається кореляція – серед домогосподарств, які позитивніше оцінюють способи інформування владою мешканців, більший відсоток респондентів добре оцінюють громаду, як місце для життя, і позитивно оцінюють також факт створення об'єднаної громади. Водночас, краще оцінюють інформаційну політику місцевої влади ті, хто цікавиться місцевими справами і бере участь у громадському житті.
- На думку мешканців Станіславська громада – бідна (так вважають 44,6% домогосподарств). Тільки 2,8% вважають її багатою, що стало одним з найнижчих показників такого типу. Тим більший подив викликає те, що мешканці громади не використовують оригінальних природних ресурсів для розвитку туристичних послуг і продуктів.
- Мешканці декларують своє зацікавлення місцевими справами. При цьому вони вказують, що найчастіше джерелом інформації про те, що відбувається у громаді, є для них розмова з сусідом або іншими особами (так відповіли аж 72,7% домогосподарств). Рідко підтверджується активність у пошуку новин – 27,4% домогосподарств стверджують, що слідкують за інформацією у місцевих ЗМІ, а ще менше (19,2%) переглядають плани, рішення, протоколи чи інші місцеві документи. Наслідком такої позиції може стати неповна або помилкова інформація, що впливає з ненадійного джерела, або висока імовірність перекручування інформації, яка передається усним способом. Щоб запобігти поширенню перекрученої інформації і пліток, треба регулярно консультуватися з мешканцями й інформувати їх про справи у громаді. На думку респондентів до найкращих форм комунікації можна віднести розмаїті збори/зустрічі представників апарату сільської ради чи місцевих депутатів з мешканцями громади, далі йде місцева преса, веб-сайт громади, дошки оголошень у приміщенні сільської ради і за її межами. Дослідження показало, що зацікавлення справами громади пов'язане з життєвою мобільністю – члени осілих домогосподарств декларують дещо менше зацікавлення місцевими справами, ніж особи, які ділять своє життя між громадою та іншими місцями. Спостерігається також тенденція, що особи, які декларують вищий рівень зацікавлення громадськими справами, часто більш позитивно оцінюють громаду, як гарне місце для життя.
- Відсоток домогосподарств, члени яких беруть активну участь у житті громади, надзвичайно низький. У 54% домогосподарств ніхто не бере активної участі у житті громади. Водночас, 18,5% респондентів не змогли оцінити рівень участі членів свого домогосподарства у житті об'єднаної громади (участь у публічних заходах, святах, фестивалях, спільних ініціативах жителів тощо). Частка домогосподарств, в яких хтось належить до громадської організації, склала лише 7,8%. Дослідження показало, що громадська пасивність обумовлена матеріальними умовами домогосподарства. Зі зростанням заможності домогосподарства зростає і

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

громадська активність та рівень участі у діяльності громадських організацій його членів. Низька громадська активність мешканців – одна з найбільших проблем Станіславської громади. Те, що мешканці упродовж багатьох років не використовують природних ресурсів громади для розвитку власного туристично-рекреаційного бізнесу, а також низький рівень заможності домогосподарств та оцінка громади як бідної свідчить про значні проблеми з активізацією у різних сферах громадського життя.

- В абсолютній більшості мешканці стверджують, що не мають впливу на рішення місцевої влади. Аж 50,4% опитаних домогосподарств вважають, що не мають жодного впливу, 33,8% вважають, що їх вплив на середньому рівні, і тільки 15,9% домогосподарств оцінили рівень свого впливу як реальний. Треба підкреслити, що відсутність відчуття впливу і залучення до процесів ухвалення рішень зменшує рівень задоволення проживанням у громаді і оцінку якості життя. Дослідження показало, що відчуття впливу на діяльність місцевої влади пов'язане з оцінками інформаційної політики сільської ради – чим краща оцінка цієї політики, тим вище відчуття впливу на рішення влади. Отже, налагоджена інформаційна політика – це перший крок до активізації мешканців і залучення їх до процесів розвитку. Крім цього, чим вища оцінка інформаційної політики, тим вища у мешканців схильність до позитивної оцінки місцевої влади загалом.
- Відносно добре оцінюють рівень безпеки у громадських місцях (майже 60% відповіли, що у громаді середній рівень безпеки, переважає відчуття безпеки). Відчуття безпеки позитивно впливає на загальну оцінку якості життя.
- Мешканці громади впевнені, що у стосунках між людьми абсолютно переважає недовіра і турбота виключно про приватні інтереси. Відповідь «переважає недовіра, обережність та приватний інтерес» вибрали аж 56,4% домогосподарств, при чому ще 35,6% не змогли дати конкретної відповіді на це запитання. Натомість, лише 7,9% респондентів вважають, що у стосунках між людьми в громаді переважає «відчуття солідарності і турбота про загальне благо». Це один з найнижчих показників у громадах, в яких проводилося дослідження. Відсутність суспільної довіри значно обмежує відчуття якості життя в громаді. Це негативно впливає також на процеси співпраці у місцевому середовищі та виникнення спільних ініціатив, спрямованих на розвиток.

Оцінка умов життя і якості громадських послуг:

- Мешканці посередньо оцінюють адміністративні послуги, які надає громада, - таку відповідь дали 41% домогосподарств. Схоже («середньо» - 69,5%) вони оцінили роботу працівників сільської ради. Подібні оцінки отримало й ставлення чиновників до клієнтів, які залагоджують свої справи у сільській раді, - найбільше середніх оцінок (58,1%). Треба зазначити, що краща думка про роботу чиновників і їх ставлення побутує у тих мешканців, які мали практичний досвід вирішення якихось справ у сільській раді. Ці оцінки обумовлені також загальним рівнем декларованого зацікавлення справами громади – зацікавлені особи краще оцінюють

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

роботу і ставлення до клієнтів працівників ради. На покращення рівня адміністративних послуг та фаховості працівників сільської ради і їхнього ставлення до клієнтів, має позитивно вплинути ЦНАП, який громада нещодавно відкрила.

- Діяльність сільського голови оцінюють загалом добре. Він отримав 26,6% добрих оцінок, 16,5% - дуже добрих і 6,1% - максимальних (загалом 49,2% позитивних оцінок). Загальна середня оцінка за шкалою від 1 до 6 склала 3,39. Оцінки голови громади зростали разом з позитивними оцінками інформаційної політики місцевої влади. Водночас, більший відсоток респондентів, які поставили голові громади високі оцінки, спостерігається серед мешканців, які цікавляться тим, що відбувається у громаді.
- Дуже схожі оцінки мешканці поставили раді громади (середня оцінка також склала 3,32). Це стандартна оцінка, оскільки у випадку з радою громади на неї впливає характерна для всієї України залежність, згідно з якою наочність діяльності місцевої ради і розуміння її функцій у суспільстві значно менші, ніж видимість діяльності лідера. Підтвердження цього факту можна знайти в аналізі зібраних даних, згідно з якими чим краща оцінка місцевої інформаційної політики, тим кращі оцінки отримує рада.
- Дещо нижче мешканці оцінили діяльність старост – середня оцінка склала 3,21.

Екологія і довкілля

- Аспекти, пов'язані з екологією та умовами навколишнього середовища людини отримали однозначно негативні оцінки мешканців. Найгірше оцінили можливість сортування і вивезення з домогосподарств твердих побутових відходів, чистоту річок та озер, якість питної води, стан (функціонування) каналізаційної мережі, чистоту довкілля. Ці оцінки свідчать, насамперед, про нерозв'язані в громаді проблеми поводження з відходами та водно-каналізаційним господарством. Жоден елемент природного довкілля не отримав позитивної оцінки. На деякі з них громада має дуже обмежений вплив – наприклад, чистота річок та озер. Ці результати показують, що на думку мешканців, саме чистота довкілля, турбота комунальних закладів про його стан, чистота громадських місць, а також вивезення сміття і якість води – це ключові чинники, які найбільше впливають на якість життя у громаді.

Дорожня інфраструктура, транспорт і безпека на дорогах

- Багато факторів, пов'язаних з дорожньою інфраструктурою, транспортом і безпекою на дорогах, мешканці оцінили критично. Особливо низькі оцінки стосувалися якості/стану дорожнього полотна, наявності велосипедних доріжок, а також безпеки на дорогах та утримання доріг взимку. Такі чинники як наявність транспортного сполучення між населеними пунктами громади, можливість користуватися послугами громадського транспорту в громаді, якість громадського транспорту отримали незначні позитивні оцінки. Транспортне сполучення всередині громади і з навколишньою місцевістю – це важливий фактор, оскільки його оцінка в

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

найбільшій мірі впливає на загальну оцінку якості життя мешканців. У випадку Станіслава позитивні оцінки транспортного сполучення можна пояснити розташуванням усіх населених пунктів громади вздовж одної дороги, яка з'єднує цю місцевість з Херсоном.

Освіта й інша навчально-виховна діяльність

- Доступність закладів і якість навчання у школах та дошкільних закладах мешканці оцінюють позитивно. Натомість нижчі оцінки вони поставили сфері позаурочних занять. Особливо негативно оцінили респонденти наявність позаурочних занять для дітей та молоді. Невисокі оцінки отримали також різні форми цікавого проведення часу для дітей та молоді. Незадовільні додаткові можливості для розвитку дітей та молоді істотно негативно впливають на якість життя в громаді. Такий стан справ може спонукати у майбутньому до еміграції, що буде особливо боляче для громади. Тому потреби й очікування дітей та молоді мають стати важливим елементом проектування діяльності, спрямованої на розвиток громади.

Робочі місця і підприємництво

- Питання, пов'язані з ринком праці і підприємництвом, мешканці оцінили однозначно негативно. Найгірші оцінки вони поставили наявності робочих місць у громаді, підтримці місцевою владою підприємців і діяльності організацій з бізнес-оточення, яких на території громади немає. Це одна з найважливіших проблем громади, особливо у світлі природних ресурсів для розвитку туризму і рекреації, які не використовуються.

Соціальна політика й охорона здоров'я

- Більшість аспектів реалізації соціальної політики й охорони здоров'я у громаді респонденти оцінили негативно. Найгірші оцінки отримали: допомога особам, які перебувають у скрутній життєвій ситуації (як з боку адміністрації громади, так і громадських організацій), пристосованість громадських будівель до потреб людей з інвалідністю, а також рівень турботи про проблеми людей похилого віку. Найменш критично оцінили роботу аптек і доступ до спеціалізованих лікарів – це наслідок діяльності на території Станіслава районної лікарні, майбутнє якої, однак, дуже непевне у контексті медичної реформи, яка проходить в Україні. Ці оцінки значною мірою обумовлені матеріальним становищем домашнього господарства: погане матеріальне становище господарства зменшує оцінку більшості показників зі сфери соціальної політики та охорони здоров'я (зокрема, оцінку діяльності установ соціального захисту, надання допомоги тим, кому вона потрібна, чи зацікавленості закладів громади проблемами мешканців).

Культура, спорт і відпочинок

- Позитивним фактором мешканці назвали можливість пасивної участі у культурному і спортивному житті та у громадській діяльності на території громади (наприклад, перегляд вистав, виступів, відвідання концертів). Добрі оцінки отримала діяльність будинків культури і бібліотек, а також

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

можливість участі у спортивних заходах. Найгірше, натомість, респонденти оцінили аспекти, пов'язані зі щоденним громадським життям, які б сприяли соціальній інтеграції: гірші оцінки отримала наявність місць, в яких дорослі можуть проводити свій вільний час поза межами дому, наявність місць відпочинку, а також можливість активної участі у культурних заходах.

ПІДСУМКИ

- Серед чинників, які позитивно впливають на якість життя у громаді, - розвинена освітня мережа і якість навчання у школах та дошкільних закладах, а також можливість пасивної участі у культурному та спортивному житті і громадській діяльності на території громади. Не можна також залишити поза увагою значення зручного транспортного сполучення з великим містом.
- Серед найважливіших проблем, які виявило дослідження, такі: проблема з водопостачанням і якістю питної води; проблема з системою поводження з твердими побутовими відходами і каналізаційним господарством; незадовільний стан дорожньої інфраструктури; низький рівень соціальної довіри, який впливає на зменшення соціального капіталу; обмежений спектр цікавих пропозицій у сфері проведення вільного часу для дітей та молоді, а також відсутність місць, в яких дорослі могли б проводити вільний час поза межами дому; високий показник відсутності відчуття впливу на стан справ у громаді, який обмежує почуття співвідповідальності за ці справи, а також проблеми у сфері інформаційної політики в межах громади. Значні проблеми – це громадська пасивність мешканців, не використання природничого потенціалу громади й очікування, що їх проблеми розв'яже хтось інший.
- Мешканці назвали сфери діяльності місцевої влади, які слід особливо підтримувати. На їхню думку, пріоритет слід віддати покращенню якості питної води і водопровідної системи, соціальному захисту, дорожній інфраструктурі, вуличному освітленню, безпеці та системі поводження з ТПВ.

SWOT-АНАЛІЗ СЕРЕДОВИЩА ОБ'ЄДНАНОЇ ГРОМАДИ

Одним із важливих методів аналізу факторів внутрішнього і зовнішнього середовища об'єднаної громади є аналіз SWOT, аббревіатура якого сформована від заголовних літер назв груп цих факторів – *Strengths* (Сильні сторони), *Weaknesses* (Слабкі сторони), *Opportunities* (Можливості), *Threats* (Загрози.). Цей евристичний метод аналізу дозволяє виявити внутрішні характеристики громади, які, з огляду на довгострокову перспективу та обрані пріоритети розвитку, можна розглядати як її конкурентні переваги або ж як недоліки; враховуючи відкритий характер системи, якою також є і будь-яка територіальна громада, для повноти картини необхідним є виокремлення шансів, які формують сприятливе підґрунтя для її розвитку, та загроз, котрі де-факто його стримують.

Визначення найбільш вагомих факторів середовища Станіславської об'єднаної територіальної громади здійснювалось за трьома напрямками, які дозволяють в повній комплексно оцінити стан і перспективи її зрівноваженого розвитку - економічним, соціальним та екологічним. Окремому оцінюванню підлягали також чинники, класифіковані як складові адміністративного середовища – середовища, що формує інституційну спроможність громади. Результати аналізу подано в табличній формі.

Таблиця 1. Характеристика чинників адміністративного середовища

Сильні сторони	Слабкі сторони
1. Діяльність інспектора з праці, який фіксує випадки, через які бюджет громади втрачає належні йому доходи від працюючих на території громади господарських суб'єктів – поступова легалізація зайнятості і власності об'єктів нерухомості	1. Відсутність детальної інвентаризації земель на території громади, а отже й відсутність актуальної бази платників податків 2. Відсутність кваліфікованих кадрів для роботи у виконавчих органах та в інших сферах 3. Обмежений досвід і слабка підготовка працівників апарату громади у сфері залучення зовнішніх ресурсів 4. Низький рівень комп'ютеризації та аналітично-дослідницьких навичок працівників 5. Погана обізнаність місцевого населення з роллю і завданнями органів місцевого самоврядування
Можливості	Загрози
1. Продовження адміністративної та інших реформ (охорони здоров'я, освіти), розширення повноважень органів місцевого самоврядування і	1. Корупція у різних державних органах та установах, яка гальмує вирішення важливих для громади питань (безпідставна експлуатація земель,

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

збільшення обсягу фінансування нових завдань 2. Можливість приєднання у майбутньому сусіднього села Олександрівка 3. Налагодження співпраці між сусідніми ОТГ для спільного розв'язування проблем 4. Зростання обсягу міжнародної технічної допомоги у сфері децентралізації та регіонального розвитку	ухилення від сплати податків, незрозумілі групи, які підім'яли під себе розведення риб тощо) 2. Непрозорий розподіл зовнішніх ресурсів для громад з державних фондів – Дорожній фонд, Державний фонд регіонального розвитку тощо 3. Невпинне бажання районної влади отримати від громади оплату за медичні послуги, не звітуючись про обсяг надання цих послуг 4. Мало можливостей для підвищення кваліфікації працівників ОТГ 5. Велика частка тіньової економіки в національній економіці 6. Обмежений діапазон діяльності правоохоронних органів на території громади
--	--

Таблиця 2. Характеристика чинників інфраструктури і просторового планування

Сильні сторони	Слабкі сторони
1. Функціонування на території громади громадського транспорту – добре транспортне сполучення з районним і обласним центрами 2. Задовільний стан головних доріг на території громади	1. Відсутність актуальних генеральних планів 2. Застаріла водопровідна мережа, відсутність каналізації 3. Відсутність облаштованих місць для соціальної інтеграції мешканців громади 4. Дуже слабка матеріально-технічна база комунального підприємства громади (необхідність ремонту і придбання обладнання) 5. Поганий стан будівель громадського призначення і потреба в ремонті – опалення, термомодернізація, заміна столарки, огорожі, протипожежна безпека
Можливості	Загрози
1. Державні і міжнародні програми розвитку технічної інфраструктури	1. Низька якість питної води у джерелах на території громади 2. Багато будівель, які не використовуються і перебувають у поганому технічному стані, створюючи загрози – проблеми зі спадщиною і власниками

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Таблиця 3. Характеристика економічних чинників

Сильні сторони	Слабкі сторони
1. Підготовлена пропозиція інвестиційних майданчиків, опублікована на веб-сайті громади 2. Умови для розвитку переробки сільськогосподарської продукції на базі місцевої сировини – приклади такої діяльності 3. Поклади керамічної глини 4. Умови для розведення риб	1. Мала кількість робочих місць на місцевому ринку праці – виїзд на заробітки до великих міст і за кордон 2. Значна кількість сезонних, неофіційних робочих місць на території громади, які часто важко виявити 3. Незначна кількість вільних ділянок у власності громади, які можна було б виділити під інвестиції
Можливості	Загрози
1. Гарні умови для встановлення енергетичних установок, що використовують відновлювані джерела енергії, - особливо сонячну і вітрову енергію. Зацікавлення інвесторів цією сферою. 2. Можливість розширення громади двома сільськими радами (Раденською і Костогризівською) – збільшення економічного потенціалу (напр., комунальні землі)	1. Відсутність надходжень до бюджету громади від діяльності великого приватного гуртового ринку сільськогосподарської продукції – реєстрація власника в іншій місцевості 2. Відсутність доходів бюджету громади від вирощування овочів домашніми господарствами – для цього не вимагається реєстрація 3. Відсутність осіб з відповідною освітою та кваліфікацією, які потрібні на ринку праці 4. Концентрація значної кількості земель сільськогосподарського призначення в руках невеликої кількості людей (власність, довготермінова оренда)

Таблиця 4. Характеристика чинників дозвілля і туризму

Сильні сторони	Слабкі сторони
1. Природні цінності – лиман, пляжі, мальовничі урвища – Станіславські скелі, ліс, тощо 2. Гарні умови для розвитку активного туризму – водного, велосипедного, екстремального, парапланеризму	1. Абсолютна відсутність системи очищення стічних вод і каналізації на території громади – забруднення лиману 2. Привабливий природний потенціал не використовується для розвитку туризму і рекреації 3. Мешканці не готові (у моральному, освітньому, економічному плані) до ведення туристичного бізнесу

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

	4. Відсутність готельної бази (навіть приватних квартир і місць для наметів) і ресторанного бізнесу на території громади 5. Відсутність сертифікованого полігону твердих побутових відходів – використовується несанкціоноване сміттєзвалище 6. Немає системи сортування твердих побутових відходів 7. Низький рівень екологічної свідомості мешканців – стихійні сміттєзвалища, у т.ч. на туристично привабливих територіях (пляжі, урвища)
Можливості	Загрози
1. Дуже великий попит на відпочинок у південних приморських областях України 2. Зростання інтересу мешканців України до культурного, краєзнавчого, спеціалізованого і активного туризму 3. Будівництво туристично-рекреаційної інфраструктури, у т.ч з залученням приватного капіталу – пристань, водні екскурсії тощо	1. Забруднення річкових і морських вод промисловою діяльністю в Херсоні, Миколаєві та в інших промислових центрах внаслідок відсутності очисних споруд і використання хімічних речовин у сільському господарстві 2. Періодично виникаючий мор риби в результаті забруднення, низького рівня води у Дніпрі і низького вмісту кисню у ній

Таблиця 5. Характеристика чинників людського та соціального капіталу

Сильні сторони	Слабкі сторони
1. Ефективно діюча система освіти – невелика мережа навчальних закладів, велика кількість дітей у школах і дошкільних закладах, достатній обсяг освітньої субвенції, інноваційний садочок, художня школа тощо 2. Громадські активісти, фанати активного туризму і природних принад громади й околиць 3. Місцеві підприємці, які підтримують фінансово школи і дошкільні заклади 4. Діюча швидка і нічна медична допомога	1. Значна кількість неповних сімей і сиріт внаслідок заробітчанської еміграції 2. Значний відсоток людей у скрутному матеріальному становищі 3. Великий рівень безробіття (якщо не зважати на офіційну статистику) і пов'язані з ним соціальні проблеми 4. Дуже негативні демографічні тенденції – від'ємний природний приріст, негативне сальдо міграції, швидке старіння населення 5. Низький рівень громадської активності мешканців

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

5. Добре розвинена спортивна інфраструктура і широкий діапазон послуг у цій сфері	6. Недостатнє оснащення навчальних закладів, приміщення шкіл і дошкільних закладів потрібно ремонтувати 7. Низький відсоток учнів, які залишаються у школах громади в останніх класах – лише 20-30% 8. Відсутність методичної служби через недостатнє фінансування сфери освіти 9. Висока вартість утримання художньої школи 10. Поганий технічний стан закладів культури в громаді – зокрема відсутність опалення в Широкій Балці, необхідність ремонту і капіталовкладень, послуги не покривають потреб усіх соціальних груп 11. Старий книжковий фонд у бібліотеках, невикористаний потенціал бібліотек як місць надання послуг для мешканців 12. Відсутність фінансових ресурсів для належного функціонування художньої школи
Можливості	Загрози
1. Призначення частини медичної бази під інші потрібні в майбутньому послуги – напр., реабілітаційний центр, будинок для людей похилого віку тощо 2. Розвиток активності і підприємливості серед мешканців громади, особливо молоді	1. Проблеми зі стягненням з району коштів за надання освітніх послуг (у майбутньому може й медичних) дітям з сусідніх, не об'єднаних територій району 2. Неусвідомлення мешканцями того факту, що децентралізація – це довготривалий процес і її результати буде видно через тривалий проміжок часу 3. Застаріла медична апаратура й обладнання, відсутність інформатизації медичних закладів, які перебувають у підпорядкуванні району

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

БАЧЕННЯ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

Тенденції та напрямки розвитку Станіславської об'єднаної територіальної громади в значній мірі детерміновані чинниками зовнішнього середовища. Однак правильне трактування впливу, потенційних можливостей та загроз, які несе за собою їхня реалізація, дозволяє сформувати проактивну позицію громади, за якої вона виступатиме не як об'єкт, але як суб'єкт управління процесами, що відбуваються. За умов існування цих вищезазначених альтернатив можна сформулювати 2 сценарії розвитку об'єднаної громади: інерційний сценарій та сценарій стійкого зростання:

Інерційний сценарій.

Громада поступово маргіналізується, перетворюючись на периферійну територію Херсонської області, економічний розвиток якої базується майже виключно на сільському господарстві з низькою доданою вартістю, рибальству та, у невеликій мірі, переробній промисловості. Значна частка господарської діяльності місцевого бізнесу продовжує знаходитись «в тіні» та/або не є місцевими податковими резидентами – це суттєво звужує фінансові можливості громади до реалізації стратегічно важливих інфраструктурних та інших розвиткових проектів. Відсутність змін у законодавчому полі лише сприяють замороженню негативних соціально-економічних процесів на місцевому рівні.

Хронічне недофінансування соціальної сфери, сфер освіти та культури (статей витрат, що «з'їдають» лівову частку місцевого бюджету) неодмінно актуалізують питання оптимізації їхньої інфраструктури. Це, в свою чергу, зустрічається з значним громадським опором, зростанням рівня невдоволеності місцевою владою, фактичною дезорганізацією об'єднаної громади

У середньо- та довгостроковій перспективі громада поступово втрачає власний демографічний потенціал – міграційні процеси набувають одностороннього характеру: економічно активна частина населення (передовсім молодь) не бачачи перспектив для розвитку самореалізації та виїжджає на постійне проживання до більших міст, за кордон.

Розвиток подій в такому напрямку може бути реалізований, якщо:

- на державному рівні гальмуються реформи по усіх напрямках, в т. ч. адміністративно-територіальна, медична, податкова;
- ситуація на межі із невідконтрольними Україні територіями переходить в стан «замороженого» конфлікту із перманентними періодами його загострення;
- владі не вдається переломити опір «сірого» сектору місцевої економіки, який залишається лише користувачем з конкурентних переваг громади, жодним чином не беручи участь у розвитку громади;
- інженерно-транспортна інфраструктура сіл громади, з огляду на брак власних коштів та слабку підтримку з боку держави, фінансується несистемно та виключно з метою запобігання критичних ситуацій;
- з боку усіх груп зацікавлених сторін не реалізується майже жодних проектів, пов'язаних із відродженням туризму.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

- мешканці залишаються пасивним спостерігачем процесів, що відбуваються в громаді. Поступово наростає розчарування та недовіра до дій та рішень місцевої влади.

Сценарій стійкого зростання.

Громаді, завдяки скоординованим зусиллям усіх груп зацікавлених сторін, вдається досягнути відчутного прогресу в економічній сфері: на сприятливому макроекономічному фоні активно розвивається туризм, місцевий бізнес та зовнішні інвестори, які позитивно оцінюють перспективи власного розвитку, сприяють розширенню та диверсифікації місцевої економічної бази. В громаді активно розвивається туризм: мешканці, слідкуючи за успіхом реалізації пілотних проектів у цій сфері, починають включатися у формування місцевої туристичної інфраструктури, розширення пропозиції проживання відпочинку та розваг для приїжджих.

Як результат, життя в громаді поступово оживає: мешканці, завдяки успішній реалізації цілого ряду інвестиційних, інфраструктурних та соціальних проектів, позитивно оцінюють темп та напрямок змін. У підсумку, громада інтегрується не лише де-юре, але й де-факто, стаючи вагомим частиним економічного потенціалу регіону.

Це можливо за таких умов:

- на загальнодержавному рівні активізуються процеси адміністративно-територіальної реформи із логічною, поетапною структурою дій, направлених на підвищення самостійності та спроможності новоутворених об'єднаних територіальних громад;
- ситуація на кордоні із непідконтрольними територіями зміщується у позитивну сторону, загроза активізації воєнних дій зникає;
- завдяки ефективній співпраці із контролюючими органами, ефективній інформаційно-роз'яснювальній роботі активно проходить легалізація господарської діяльності місцевих підприємств;
- в громаді паралельно реалізується цілий ряд інфраструктурних проектів, пов'язаних із капітальним ремонтом доріг, систем водопостачання та водовідведення, поводження з ТПВ;
- дякуючи проактивній позиції місцевої влади, в громаді реалізуються перші інвестиційні проекти, пов'язані із розвитком активного туризму, галузь поступово відроджується;
- відчуючи зворотній зв'язок з боку влади, мешканці поступово стають активними учасниками процесів місцевого розвитку.

Ставши на стежку стратегічного планування Станіславська об'єднана громада зайняла тим самим активну позицію у формуванні власного майбутнього, яке повинно реалізуватися саме за сценарієм стійкого зростання. Такий сценарій дозволив сформулювати стратегічне бачення її розвитку – майбутній бажаний стан громади, до якого вона прагне, реалізуючи заплановану діяльність.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Бачення виступає інтегруючим чинником, як на етапі планування, так і на етапі впровадження стратегії. Досягнення стану, описаного в баченні – це найбільш віддалена мета, до якої прямує, здобуваючи чергові цілі.

**БАЧЕННЯ "СТАНІСЛАВСЬКА ОБ'ЄДНАНА
ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА У 2027 РОЦІ"**

СТАНІСЛАВСЬКА ОБ'ЄДНАНА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА –
це простір гармонії сучасності та традицій; екологічно чиста, добре облаштована, комфортна для проживання територія на правому березі Дніпровського лиману. Громада є відомим в Україні та поза її межами центром зеленого і спортивного туризму, малий та середній бізнес забезпечує динамічний розвиток місцевої економіки, основу якої складають сільське господарство з високою доданою вартістю, рибальство та переробна промисловість

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

ОБГРУНТУВАННЯ СТРАТЕГІЧНИХ ТА ОПЕРАЦІЙНИХ ЦІЛЕЙ СТРАТЕГІЇ

Визначені на підставі комплексного аналізу факторів зовнішнього середовища із врахуванням сильних та слабких сторін пріоритети стратегічного розвитку впливають з бачення того, якою Станіславська об'єднана територіальна громада прагне бути у 2027 році. Ці пріоритети були визначені як найважливіші з огляду на створення ними у довготерміновій перспективі максимально сприятливого середовища для прискореного зростання. Зазначені пріоритети розвитку за своїм змістом виражаються в стратегічних цілях (багаторічна перспектива – до 2027 року), з яких впливають операційні цілі – напрямки прикладення зусиль, які вказують на способи досягнення сформульованих стратегічних цілей. В рамках операційних планів визначаються відповідні завдання, які слугують концентрації фінансових та організаційних ресурсів Станіславської об'єднаної територіальної громади на найближчу перспективу – 3-4 роки.

Таким чином, були сформульовані три стратегічні напрямки, які повинні стати рушійною силою (сформувати підґрунтя) майбутнього розвитку громади. Такими напрямками є:

- **Підвищення економічного та туристичного потенціалу громади**
Зміст діяльності в рамках даного стратегічного напрямку розкривається через комплекс трьох операційних цілей, які у своїй середньостроковій перспективі передбачають виконання цілого ряду чітко окреслених завдань.
- **Розвиток інженерної інфраструктури громади**
Структуризація діяльності по виконанню закладених у стратегічну ціль орієнтирів розкривається в чотирьох операційних цілях.
- **Розвиток людського та соціального капіталу**
Суттєвне навантаження та показники вимірювання досягнень в рамках зазначеного стратегічного напрямку визначаються 5 операційними цілями.

Згідно логіки стратегічного планування, сформульовані таким чином пріоритети прикладення зусиль усіх зацікавлених у розвитку Станіславської об'єднаної територіальної громади сторін дозволить досягнути максимального ефекту від використання обмежених фінансових, трудових, часових та інших ресурсів, впритул наблизившись до тієї ситуації, в якій стратегічні бачення її майбутнього у всіх описаних аспектах втіляться в життя.

Систему цілепокладання в межах стратегічної цілі «**Підвищення економічного та туристичного потенціалу громади**» представлена графічно на рис. 1.

Однією із характеристик системи організації економічних відносин в об'єднаній громаді є високий рівень підприємницької активності, який, однак, лише в незначній мірі формує підґрунтя для її фінансової спроможності: поширеними явищами є високий рівень тонізації місцевої економіки, висока частка господарюючих суб'єктів, що де-факто здійснюють свою діяльність на території громади, однак не є її податковими резидентами. З огляду на зазначене вище, особливої актуальності набирає питання *формування сприятливого*

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

підприємницького середовища, діяльність в рамках якого повинна забезпечити зростання економічної спроможності громади, підвищити довіру між місцевою владою та бізнесом, розширити можливості комунального господарства як невід'ємної складової економічної системи об'єднаної громади.

Рисунок 1. Структура цілей стратегічного напрямку 1

В умовах сьогодення явище конкуренції стає універсально поширеним на усі сфери життєдіяльності, на усі рівні управління, в тому числі на усі територіальні рівні. В такій ситуації кожне адміністративно-територіальне утворення, кожна об'єднана територіальна громада змушена докладати зусиль до залучення інвестицій в місцеву економіку. Вище сказане обумовлює актуальність питання *формування комплексу маркетингу громади як інвестиційно привабливої території*. Першочерговими заходами/проектами у цій сфері повинні стати ті, котрі усунуть нестачу інформаційного забезпечення, дадуть інструментарій для просторового планування та дозволять систематизувати дані щодо наявності таких важливих на даному етапі ресурсів для місцевого економічного розвитку, як нерухомість, в тому числі земельні ресурси, які в подальшому ляжуть за основу при формуванні каталогу інвестиційних пропозицій.

Важливий у середньо- та довгостроковій перспективі перспективи сталого розвитку тісно пов'язані із використанням її природного потенціалу для розвитку туризму. З огляду на це, *розвиток туристичних можливостей громади* становить невід'ємну складову комплексу напрямків прикладення зусиль в рамках Стратегії громади. У якості додаткового обґрунтування слушності такого підходу слід трактувати також те, що в самому Станіславі є багаторічний досвід успішної реалізації проектів, пов'язаних із розвитком туристичної інфраструктури, хоч зазначене і стосується радше 70-80 рр. минулого століття.

Таким чином, в межах стимулювання туристичного напрямку розвитку громади необхідно сформулювати організаційне забезпечення такої діяльності, реалізувати комплекс заходів, пов'язаний як із формуванням туристичних продуктів (розроблення туристичних маршрутів, формування рекреаційних зон, облаштування зон кемпінгового типу і т. ін.), так і з їх ефективним просуванням (розробленням туристичного бренду, пакету промоційних матеріалів).

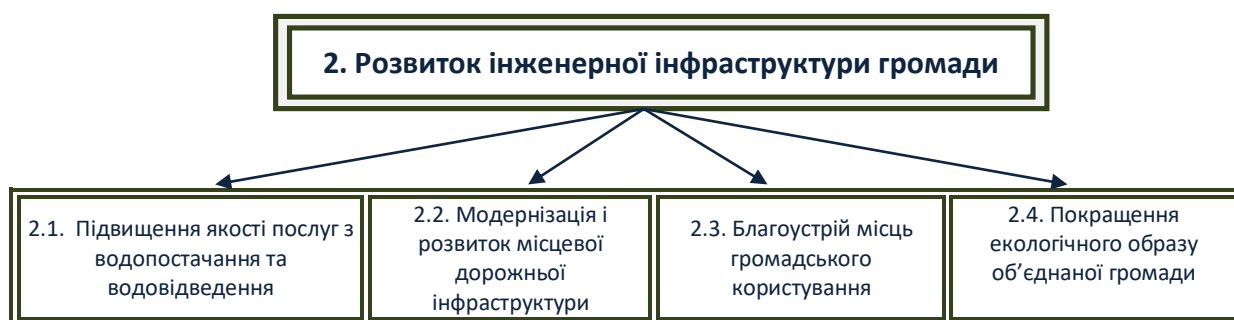
В рамках *удосконалення інфраструктури підтримки малого та середнього підприємництва* необхідно працювати над сприянням відновлення діяльності на території громади банківських установ, забезпеченням максимально сприятливих умов для ведення підприємницької діяльності в громаді: як к для малого, так і для

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

середнього бізнесу. Важливо, щоб зусилля з реалізації завдань не базувались на формуванні преференційних умов для діяльності конкретних господарюючих суб'єктів, а слугували налагодженню взаємовигідної співпраці місцевої влади з усіма представниками місцевого бізнес-середовища, які реалізують відповідальну по відношенню до громади (мешканців, навколишнього середовища) політику.

Ієрархія цілей стратегічного напрямку **Розвиток інженерної інфраструктури громади** є такою:

Рисунок 2. Структура цілей стратегічного напрямку 2

Одна із базових, з точки зору забезпечення належних умов проживання, складових інженерної інфраструктури є комунікаційна мережа водопостачання та каналізації. Геологічні особливості, якісні характеристики ресурсів питної води, рівень розвитку системи водопостачання та водовідведення в населених пунктах громади обумовлюють зміст завдань, пов'язаних із *підвищенням якості послуг з водопостачання та водовідведення*. Так, необхідними до реалізації (або початку виконання) в операційній перспективі є облаштування місцевих артезіанських свердловин, капітальний ремонт центральних водогонів, організація водопостачання будинків громадського користування, цілий ряд інших проектів, пов'язаних із забезпеченням якості питної води, а також безперебійного її постачання.

На даний час, інвестиційна складова діяльності об'єднаної громади, в значній мірі, повинна концентруватись на *модернізації і розвитку місцевої дорожньої інфраструктури*: забезпеченні щебеневим покриттям ґрунтових доріг в селах громади, капітальному ремонті дорожнього покриття центральних вулиць сіл громади, забезпечення освітлення внутрішніх вулиць сіл, підвищенню рівня технічної оснащеності комунального підприємства у питанні ремонту доріг. Загалом, те, що у звичайних умовах повинно бути поточною діяльністю місцевої влади, в умовах сьогодення, виходить в ранг стратегічних пріоритетів, адже забезпечення мешканцям можливості безперешкодної фізичної комунікації між населеними пунктами громади, з'єднання їх із сусідніми територіями – це те, без чого не можна собі уявити об'єднаної громади де-факто.

В рамках *благоустрою місць громадського користування* важливим бачиться створення комфортних умов для проживання шляхом розширення та урізноманітнення громадського простору в населених пунктах громади. Однією з основних характеристик цих особливих місць ландшафту є їхня доступність та

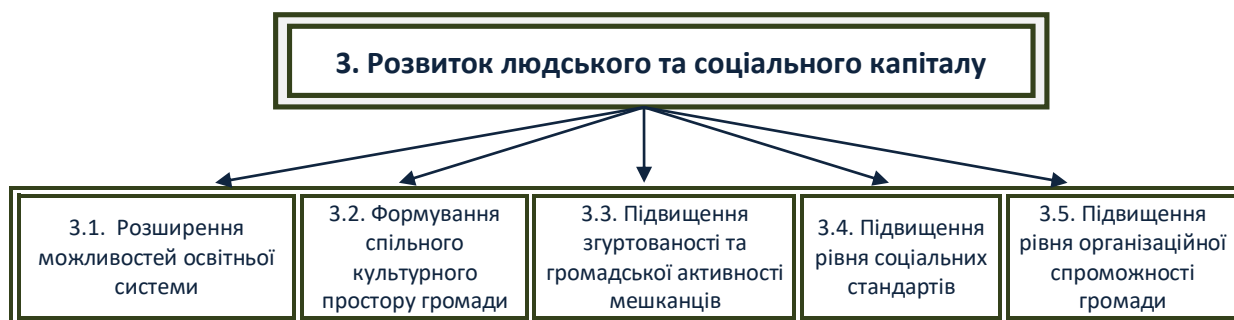
Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

тісний зв'язок з прилеглими околицями: як візуальний, так і фізичний. Пілотні проекти в рамках цього завдання містять саме таку логіку та скеровані на створення додаткових зручностей для мешканців та відвідувачів: ревіталізація центральної площі с. Станіслав, благоустрій паркових зон в селах громади, благоустрій частини берегової зони Дніпровського лиману, будівництво мультифункціональних майданчиків для осіб різних вікових категорій.

Покращення екологічного образу об'єднаної громади має на меті підвищення рівня естетичної привабливості її громадського простору, забезпечення захисту навколишнього середовища від негативного впливу побутових та інших відходів. На це повинні бути направлені такі заходи, як забезпечення 100% покриття усіх домогосподарств громади системою централізованого збору сміття поетапна організація належної роботи місцевого полігону для захоронення твердих побутових відходів, поступове запровадження на території громади системи їх роздільного збору, створення пункту прийому та сортування сміття, цілий ряд інших змістовно близьких завдань.

Логіка того, яким чином можливо забезпечити **Розвиток людського та соціального капіталу**, розкривається через такі операційні напрямки:

Рисунок 3. Структура цілей стратегічного напрямку 3

Розширення можливостей освітньої системи - одна із першочергових для досягнення цілей в рамках стратегічного розвитку громади, адже саме найменші її мешканці формуватимуть, в значній мірі, формуватимуть її людський потенціал, місцеві молодь і діти є одними з основних вигодонабувачів тих позитивних змін, що відбуваються в громаді. Тому серед актуальних як в найближчій, так і в середньо- та далекостроківій перспективі завдань по досягненню даної цілі повинні бути такі, що пов'язані із збільшенням можливостей отримання дошкільної освіти комунальними установами громади, покращенням побутових і технічних умов освітньої інфраструктури, забезпеченням належних умов безпеки дітей, збільшенням можливостей відпочинку та заняття спортом для молоді.

Важливим напрямком розвитку як людського, так і соціального капіталу є також *формування спільного культурного простору громади* – простору, який, на відміну від розрізненої та несистемної роботи закладів культури, що діють в громаді, запропонував би як її мешканцям інтегровану та якісну пропозицію дозвілля і просвіти, цікаву для усіх верств населення, як жінок, так і чоловіків. З огляду на широту проблематики, завдання в рамках даного операційного напрямку повинні

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

включати як цілий спектр т. зв. «твердих» (пов'язаних з капітальним ремонтом та підвищенням рівня технічного забезпечення об'єктів інфраструктури культури), так і «м'яких» проектів (організація культурно-масових заходів, цільова аудиторія яких не обмежувалась би лише мешканцями громади).

Фактичній внутрішній інтеграції громади, активізації її мешканців повинні сприяти завдання, об'єднані в рамках напрямку *«Підвищення згуртованості та громадської активності мешканців»*. В його межах, за логікою формулювання, повинні бути передбачені проекти, спрямовані на підвищення рівня поінформованості мешканців про події, що відбуваються на території громади, стимулювання, забезпечення максимально сприятливих умов реалізації конструктивних місцевих громадських ініціатив.

Для досягнення цілі *«Підвищення рівня соціальних стандартів»* необхідно у якості пріоритетних груп допомоги розглядати осіб, що потребують особливої уваги – особи з обмеженою мобільністю, особи старшого віку, сім'ї, які тимчасово опинились в складних життєвих умовах. При цьому, допомога для вищезазначених категорій населення не повинна обмежуватись фінансовою підтримкою, в т. ч. фінансовою підтримкою з місцевого бюджету.

Новоутворені громади знаходяться сьогодні в нових для себе умовах існування, які вимагають від представників самоврядних органів нових навичок та компетенцій, від місцевої влади загалом – підвищення ефективності роботи організацій, структурних одиниць з метою реалізації нових для місцевого самоврядування завдань. Саме це є змістом діяльності з досягнення операційної цілі *«Підвищення рівня організаційної спроможності громади»*. В межах поступу до збільшення власної самостійності, передбачено організацію роботи добровільної пожежної дружини, підвищення рівня фахових компетенцій працівників апарату сільської ради та комунальних установ громади, запровадження системи моніторингу якості публічних послуг.

ІНДИКАТОРИ ВПЛИВУ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ СТРАТЕГІЇ

Логічним продовженням етапу здійснення стратегічного вибору є розроблення інструментарію для подальшого моніторингу та стратегічного управління: діяльність в напрямку поставленої цілі потребує чітких якісних та кількісних вимірників для відслідковування правильності дій та рішень, які приймаються.

Структура цілей Стратегії розвитку Станіславської об'єднаної територіальної громади, обґрунтована в попередньому розділі, також містить детальний опис пріоритетів (стратегічних цілей), обраних в рамках діяльності по досягненню бачення майбутнього об'єднаної громади у визначених часових рамках – 2019-2027 рр. та комплекс операційних цілей, досягнення яких забезпечить трансформаційні зрушення/зміни в рамках визначених пріоритетів. Напрямок цих змін в рамках заданої системи координат містить власну індикативну платформу, котра дозволяє їх відповідним чином критеріально описати, змістовно її наповнивши.

Для відслідковування збіжності процесів керованих змін із закладеними у документі стратегічними цілями визначено індикатори впливу – показники, які у середньо- та довгостроковій перспективі дозволяють здійснювати відслідковування ефективності місцевого управління.

Рівень операційних цілей у якості критеріїв передбачає визначення індикаторів результату – в першу чергу, це показники, закладені в результуючій частині опису завдань плану реалізації Стратегії, що уможливають процес її поточного моніторингу.

Детальний опис критеріальної платформи в рамках структури цілей Стратегії сталого розвитку Станіславської об'єднаної територіальної громади подано нижче в табличній формі.

Таблиця 6. Індикатори впливу діяльності в рамках досягнення стратегічної цілі 1

Стратегічна ціль 1 ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ТА ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ГРОМАДИ	
Індикатори впливу	
- Збільшення зацікавлення територією об'єднаної територіальної громади серед потенційних інвесторів - Формування туристичного іміджу громади - Збільшення надходжень до місцевого бюджету від оподаткування господарської діяльності - Збільшення суб'єктів господарської діяльності, зареєстрованих в громаді - Зростання купівельної спроможності місцевого населення - Збільшення частки молоді, жінок та осіб старшого віку, які беруть активну участь у соціальних та економічних процесах на території громади - Збільшення продуктивності праці в місцевому сільськогосподарському секторі економіки	

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Операційна ціль	Індикатори результату
Операційна ціль 1.1: Формування комплексу маркетингу громади як інвестиційно привабливої території	• Формування профільного призначення земель комунальної власності • Збільшення надходжень до бюджету з податку на землю • Зростання рівня довіри до місцевої влади з боку місцевого бізнесу та потенційних інвесторів • Збільшення зацікавлення територією громади серед потенційних інвесторів • Покращення іміджу об'єднаної громади як місця привабливого для інвестування
Операційна ціль 1.2: Розвиток туристичних можливостей громади	• Збільшення зацікавлення територією громади серед потенційних туристів • Формування іміджу громади як важливого туристичного центру регіону • Кількість внутрішніх і закордонних туристів, що відвідали громаду
Операційна ціль 1.3: Удосконалення інфраструктури підтримки малого та середнього підприємництва	• Відкриття стаціонарних відділень фінансових установ на території громади • Кількість залучених прямих інвестицій в місцеву економіку • Кількість суб'єктів господарської діяльності, що зареєстровані та діють на території громади • Рівень задоволеності мешканців та приїжджих рівнем громадської безпеки • Обсяг роздрібного товарообороту місцевих підприємств • Детінізація місцевої економіки • Зменшення рівня безробіття

Таблиця 7. Індикатори впливу діяльності в рамках досягнення стратегічної цілі 2

Стратегічна ціль 2 РОЗВИТОК ІНЖЕНЕРНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ГРОМАДИ	
Індикатори впливу	
• Збільшення рівня привабливості об'єднаної громади як місця проживання • Підвищення рівня задоволення мешканців станом природного середовища • Підвищення рівня внутрішньої мобільності населення	
Операційна ціль	Індикатори результату
Операційна ціль 2.1: Підвищення якості послуг з водопостачання та водовідведення	• Рівень задоволення мешканців діяльністю мережі водопостачання • Рівень задоволення мешканців якістю послуг дошкільної освіти в громаді • Рівень задоволення мешканців послугами, що надаються комунальними об'єктами освітньої та культурної сфер

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Операційна ціль 2.2: Модернізація і розвиток місцевої дорожньої інфраструктури	• Тривалість подорожі власним транспортом між населеними пунктами громади • Рівень задоволеності мешканців з якості дорожньої інфраструктури • Кількість дорожньо-транспортних випадків • Кількість аварій на місцевих дорогах за участі пішоходів • Збільшення рівня безпеки мешканців • Покращення криміногенної ситуації в громаді • Зменшення вартості та скорочення часу виконання дорожніх робіт
Операційна ціль 2.3: Благоустрій місць громадського користування	• Рівень задоволеності мешканців з користування відпочинковими зонами • Кількість туристів, що відвідали громаду протягом року • Рівень задоволеності мешканців з благоустрою місць громадського користування • Рівень злочинності в громаді
Операційна ціль 2.4: Покращення екологічного образу об'єднаної громади	• Частка домогосподарств, покритих централізованою системою збору ТПВ • Рівень задоволеності мешканців з чистоти навколишнього середовища громади • Кількість і важкість дій, які шкодять довкіллю • Відношення відсортованих твердих побутових відходів до невідсортованих

Таблиця 8. Індикатори впливу діяльності в рамках досягнення стратегічної цілі 3

Стратегічна ціль 3 РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО КАПІТАЛУ	
Індикатори впливу	
• Збільшення рівня інтеграції мешканців в рамках єдиної громади • Збільшення кількості публічних послуг, що надаються мешканцям громади, не залежно від їх віку, статі, фінансових можливостей або фізичного стану • Зростання рівня задоволення мешканців системою комунікацій між ними і владою • Зростання рівня місцевого патріотизму	
Операційна ціль	Індикатори результату
Операційна ціль 3.1: Розширення можливостей освітньої системи	• Підвищення середніх результатів ЗНО випускників шкіл • Рівень задоволеності мешканців з якістю комфортністю умов проживання в громаді • Збільшення місткості комунальних установ дошкільної освіти • Збільшення місткості комунальних установ дошкільної освіти • Рівень задоволеності мешканців з освітніх послуг, що надаються на території громади • Розширення можливостей заняття спортом для місцевої молоді

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Операційна ціль 3.2: Формування спільного культурного простору громади	• Кількість осіб, що відвідують культурно-масові заходи, організовані за підтримки громади • Рівень задоволеності мешканців з культурної пропозиції • Збільшення функціональності об'єктів інфраструктури культури • Збільшення можливостей реалізації культурних проектів на теренах громади
Операційна ціль 3.3: Підвищення згуртованості та громадської активності мешканців	• Збільшення рівня поінформованості мешканців про події, що відбуваються на території громади • Зростання громадської активності серед усіх категорій населення • Підвищення рівня інтеграції мешканців в рамках об'єднаної громади
Операційна ціль 3.4: Підвищення рівня соціальних стандартів	• Рівень доступності місць/ об'єктів громадського користування для усіх категорій мешканців • Підвищення рівня мобільності та самостійності осіб з особливими потребами • Рівень якості первинної ланки медичних послуг • Рівень соціальних послуг, що надаються місцевою владою
Операційна ціль 3.5: Підвищення рівня організаційної спроможності громади	• Рівень матеріальної шкоди мешканців від пожеж • Кількість адміністративних послуг, які можна отримати на місці • Зменшення кількості скарг на низький рівень надання послуг

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

УЗГОДЖЕНІСТЬ З ДЕРЖАВНИМИ, ГАЛУЗЕВИМИ ТА РЕГІОНАЛЬНИМИ СТРАТЕГІЯМИ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ

Стратегія розвитку Станіславської об'єднаної територіальної громади розроблена на основі положень Конституції України, Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», нормативно-правових актів Президента України та Кабінету Міністрів України (в т. ч. постанови КМУ «Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів»).

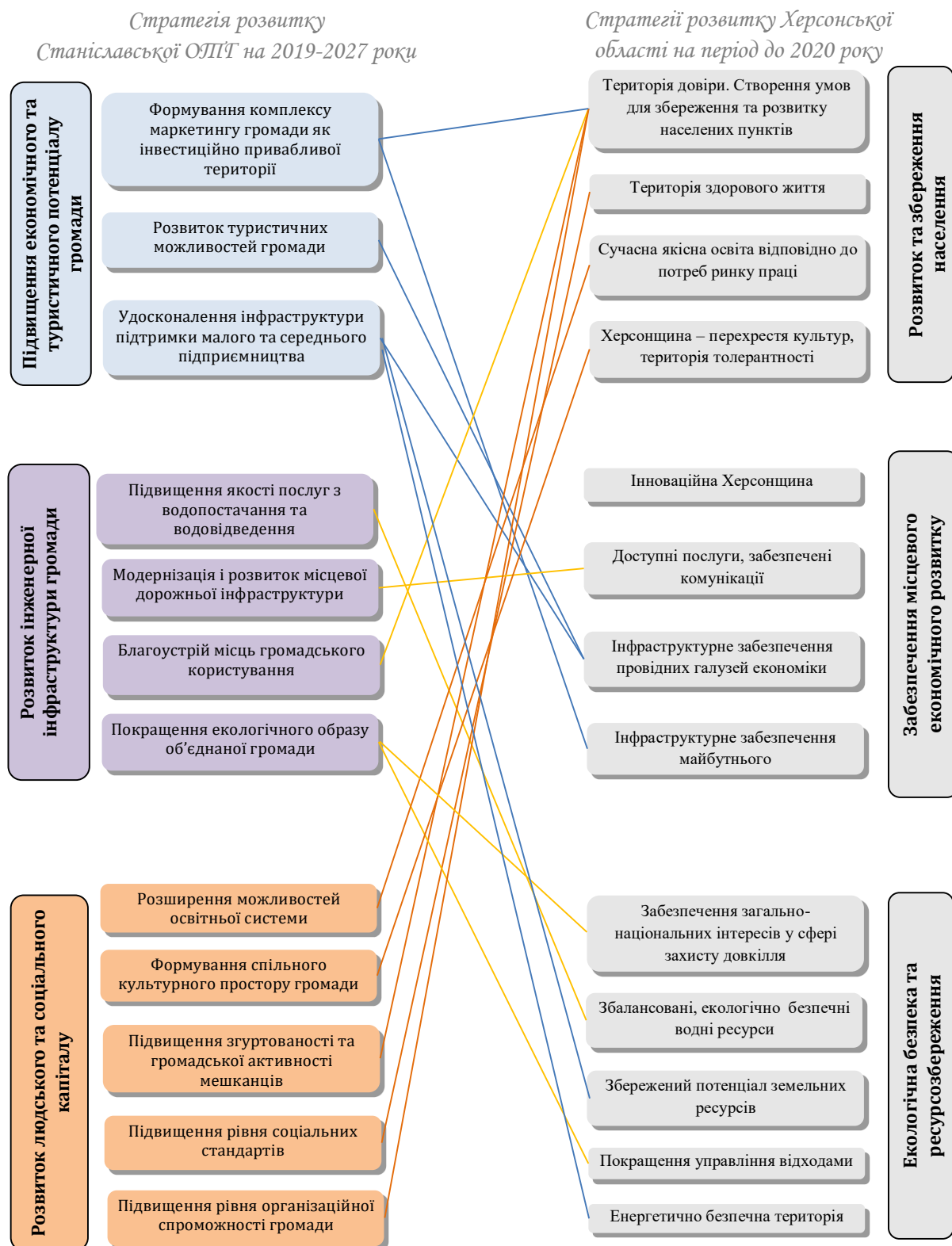
Зрозуміло, що стратегії самоврядних громада повинні враховувати основні пріоритети у сфері реалізації політики розвитку, визначені в документах стратегічного характеру для територіальних об'єднань вищого рівня: обласного, національного.

Крім того, у в документі враховані цілі Стратегії розвитку Херсонської області до 2020 року (рис. 4), а також основні положення Стратегії сталого розвитку «Україна-2020» та галузевих стратегій, що її розвивають (рис. 5).

При цьому слід відзначити, що узгодження Стратегії сталого розвитку Станіславської об'єднаної територіальної громади на 2019-2027 роки з аналогічними документами обласного та державного рівня здійснювалось на підставі діючих на цих рівнях термінів стратегічного планування, які завершуються у 2020 році – в цьому ж році повинні бути розробленими прийнятими стратегічні документи на наступний період. Це актуалізує в майбутньому потребу оновлення діючого документу із врахуванням обставин, що змінилися.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Рисунок 4. Взаємоузгодження пріоритетів розвитку Станіславської ОТГ зі Стратегією розвитку Херсонської області

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Global Communities
Partners for Good

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ СТАНІСЛАВСЬКОЇ ОБ'ЄДНАНОЇ ГРОМАДИ НА 2019-2027 РОКИ

Рисунок 5. Узгодженість операційних цілей Стратегії розвитку Станіславської ОТГ на 2019-2027 роки з цілями Стратегії сталого розвитку "Україна-2020" та галузевих стратегій

СТРАТЕГІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СТАНІСЛАВСЬКОЇ ОТГ НА 2019-2027 РР.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Таблиця 9. Відображення цілей Стратегії сталого розвитку ООН в цілях Стратегії сталого розвитку Станіславської ОТГ

Цілі сталого розвитку	Цілі Стратегії сталого розвитку Станіславської ОТГ		
	Стратегічна ціль 1: Підвищення економічного та туристичного потенціалу громади	Стратегічна ціль 2: Розвиток інженерної інфраструктури громади	Стратегічна ціль 1: Розвиток людського та соціального капіталу
Ціль 1. Подолання бідності у всіх її формах			
Ціль 2. Подолання голоду, досягнення продовольчої безпеки			
Ціль 3. Забезпечення здорового способу життя та сприяння благополуччю			
Ціль 4. Забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти			
Ціль 5. Забезпечення гендерної рівності			
Ціль 6. Забезпечення раціональності використання водних ресурсів для всіх			
Ціль 7. Забезпечення доступу до недорогих сучасних джерел енергії для всіх			
Ціль 8. Сприяння сталому економічному зростанню, гідній праці			
Ціль 9. Створення стійкої інфраструктури, сприяння інноваціям			
Ціль 10. Скорочення нерівності всередині країн і між ними			
Ціль 11. Екологічна стійкість міст і населених пунктів			
Ціль 12. Раціональне споживання і виробництво			
Ціль 13. Вжиття невідкладних заходів щодо боротьби зі зміною клімату			
Ціль 15. Захист та відновлення екосистем суші			
Ціль 16. Сприяння побудові миролюбного й відкритого суспільства			
Ціль 17. Партнерство заради сталого розвитку			

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ЗАВДАНЬ

Основними джерелами фінансування передбачених стратегією заходів є бюджет громади, обласний бюджет та зовнішні джерела (в тому числі, субвенції, гранти, позики, кредити). Джерелами отримання коштів на фінансування запланованих заходів можуть бути фонди державних програм, які реалізуються міністерствами, регіональними та національними установами і спрямовані на реалізацію проектів регіонального і місцевого розвитку (наприклад, Державний фонд регіонального розвитку, Державна цільова соціальна програма "Шкільний автобус" і т. п.), а також програми, що фінансуються міжнародними фондами та програмами (таблиця 10).

Таблиця 10. Діючі міжнародні фонди, програми та проекти, які можуть фінансувати та надавати технічну підтримку в реалізації завдань Стратегії розвитку Станіславської об'єднаної територіальної громади*

Операційні цілі Стратегії розвитку Станіславської ОТГ на 2019-2027 роки	Діючі міжнародні фонди, програми та проекти, які можуть фінансувати та надавати технічну підтримку в реалізації проектів місцевого розвитку у Херсонській області
1.1. Формування комплексу маркетингу громади як інвестиційно привабливої території	Програма «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE), https://www.globalcommunities.org/dobre Швейцарсько-український проект "Підтримка децентралізації в Україні" DESPRO, http://despro.org.ua Німецько-Український фонд, http://guf.gov.ua Секторальна бюджетна підтримка ЄС, http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2017/04/Programi-regionalnogo-rozvitku_do-postanovi-KMU_821.pdf Програма розвитку Міністерства закордонних справ, торгівлі та розвитку Канади в Україні, http://www.canadainternational.gc.ca/ukraine/index.aspx?lang=ukr
1.2. Розвиток туристичних можливостей громади	Міжнародний Вишеградський фонд, http://visegradfund.org/grants/ Програма «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE), https://www.globalcommunities.org/dobre Секторальна бюджетна підтримка ЄС, http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2017/04/Programi-regionalnogo-rozvitku_do-postanovi-KMU_821.pdf Проект USAID «Підтримка аграрного і сільського розвитку», http://platforma-msb.org/usaidd-vdkryvaye-programu-grantiv Німецько-Український фонд, http://guf.gov.ua Європейська програма підтримки малого та середнього бізнесу (COSME), http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=8dc8c0b0-4e27-409c-b90e-f076ab2a27d8&title=ProgramiPidtrimkiPidprintsiv
1.3. Удосконалення інфраструктури підтримки малого та середнього підприємництва	Проект USAID «Підтримка аграрного і сільського розвитку», http://platforma-msb.org/usaidd-vdkryvaye-programu-grantiv Німецько-Український фонд, http://guf.gov.ua Секторальна бюджетна підтримка ЄС, http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2017/04/Programi-regionalnogo-rozvitku_do-postanovi-KMU_821.pdf Програма розвитку Міністерства закордонних справ, торгівлі та розвитку Канади в Україні, http://www.canadainternational.gc.ca/ukraine/index.aspx?lang=ukr Програма «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE), https://www.globalcommunities.org/dobre Фонд «МОНСАНТО», http://www.monsanto.com/global/ua/ourcommitments/pages/monsanto-fund.aspx Європейський фонд розвитку українського села, http://agroconf.org/content/ievropeyskiy-fond-rozvitku-ukrayinskogo-sela NIPPON FOUNDATION, http://www.nippon-foundation.or.jp/en/what/grant/application/other_fields/

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

2.1. Підвищення якості послуг з водопостачання та водовідведення	- Північна екологічна фінансова корпорація (НЕФКО), http://www.nefco.org - Швейцарсько-український проект "Підтримка децентралізації в Україні" DESPRO, http://despro.org.ua - Програма розвитку ООН в Україні, http://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home.html - Програма "КУСАНОНЕ", http://www.ua.emb-japan.go.jp/jpn/bi_ua/oda/humansec/info_u.pdf
2.2. Модернізація і розвиток місцевої дорожньої інфраструктури	- Програма «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE), https://www.globalcommunities.org/dobre - Шведсько-український проект "Підтримка децентралізації в Україні", http://sklinternational.org.ua/ua
2.3. Благоустрій місць громадського користування	- Програма «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE), https://www.globalcommunities.org/dobre - Німецьке товариство міжнародного співробітництва (Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ), https://www.giz.de/en/worldwide/32413.html - Шведсько-український проект "Підтримка децентралізації в Україні", http://sklinternational.org.ua/ua
2.4. Покращення екологічного образу об'єднаної громади	- Програма «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE), https://www.globalcommunities.org/dobre - Північна екологічна фінансова корпорація (НЕФКО), http://www.nefco.org - Швейцарсько-український проект "Підтримка децентралізації в Україні" DESPRO, http://despro.org.ua - Програма розвитку ООН в Україні, http://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home.html - Програма "КУСАНОНЕ", http://www.ua.emb-japan.go.jp/jpn/bi_ua/oda/humansec/info_u.pdf
3.1. Розширення можливостей освітньої системи	- Програма «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE), https://www.globalcommunities.org/dobre - Німецьке товариство міжнародного співробітництва (Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ), https://www.giz.de/en/worldwide/32413.html - Швейцарсько-український проект "Підтримка децентралізації в Україні" DESPRO, http://despro.org.ua - Посольство Норвегії в Україні, https://www.norway.no/en/ukraine/norway-ukraine/grands-and-projects - Посольство Сполучених Штатів Америки, https://ua.usembassy.gov/uk/education-culture-uk/current-programs-grants-uk - Шведсько-український проект "Підтримка децентралізації в Україні", http://sklinternational.org.ua/ua - Програма "КУСАНОНЕ", http://www.ua.emb-japan.go.jp/jpn/bi_ua/oda/humansec/info_u.pdf - Програма "Польська допомога", http://kijow.msz.gov.pl/uk/wspolpraca_dwustronna/polska_pomoc - Британська Рада в Україні, http://www.britishcouncil.org.ua/programmes
3.2. Формування спільного культурного простору громади	- Фонд Кличко http://www.klitschkofoundation.org/projects/ - Програма «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE), https://www.globalcommunities.org/dobre - Програма розвитку ООН в Україні, http://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home.html - Програма "КУСАНОНЕ", http://www.ua.emb-japan.go.jp/jpn/bi_ua/oda/humansec/info_u.pdf - Програма "Польська допомога", http://kijow.msz.gov.pl/uk/wspolpraca_dwustronna/polska_pomoc - Британська Рада в Україні, http://www.britishcouncil.org.ua/programmes
3.3. Підвищення згуртованості та громадської активності мешканців	- Програма «Програма «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE), https://www.globalcommunities.org/dobre - Швейцарсько-український проект "Підтримка децентралізації в Україні" DESPRO, http://despro.org.ua - Програма U-LEAD, http://u-lead.org.ua - Європейський фонд за демократію, https://www.democracyendowment.eu/ru/we-support/?country=ukraine - Програма розвитку ООН в Україні,

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

	http://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home.html
3.4. Підвищення рівня соціальних стандартів	Програма «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE), https://www.globalcommunities.org/dobre Шведсько-український проект "Підтримка децентралізації в Україні", http://sklinternational.org.ua/ua Німецьке товариство міжнародного співробітництва (Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ), https://www.giz.de/en/worldwide/32413.html Швейцарсько-український проект "Підтримка децентралізації в Україні" DESPRO, http://despro.org.ua
3.5. Підвищення рівня організаційної спроможності громади	Програма «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE), https://www.globalcommunities.org/dobre Швейцарсько-український проект "Підтримка децентралізації в Україні" DESPRO, http://despro.org.ua Програма U-LEAD, pr@u-lead.org.ua Європейський фонд за демократію, https://www.democracyendowment.eu/ru/we-support/?country=ukraine Програма розвитку ООН в Україні, http://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home.html Посольство Норвегії в Україні, https://www.norway.no/en/ukraine/norway-ukraine/grants-and-projects Посольство Сполучених Штатів Америки, https://ua.usembassy.gov/uk/education-culture-uk/current-programs-grants-uk

* - станом на 2019 р.

Наведений вище перелік міжнародних фондів, програм і проектів не є виключним. Міжнародні донори можуть змінювати свої пріоритети, з'являються нові суб'єкти, які готові фінансувати проекти місцевого розвитку. Для отримання фінансової допомоги від більшості фондів, програм і проектів необхідно передбачити власний внесок в його реалізацію. Чимало програм передбачають, що фінансування отримають неприбуткові організації (а не безпосередньо орган місцевого самоврядування), які будуть здійснювати роботи на користь громади. Загалом у реалізації запланованих заходів суттєву допомогу можуть надати вітчизняні громадські організації, діяльність яких спрямована на розвиток у практично всіх сферах.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

СИСТЕМА ВПРОВАДЖЕННЯ, МОНІТОРИНГУ ТА ОЦІНЮВАННЯ СТРАТЕГІЇ ТА ЗАСАДИ ЇЇ АКТУАЛІЗАЦІЇ

Стратегія розвитку Станіславської об'єднаної територіальної громади 2019-2027 роки охоплює завдання, які перебувають у безпосередній компетенції громади, але одночасно залучає та ініціює діяльність, яка реалізується в партнерстві з місцевими та іншими організаціями, які представляють не лише публічний сектор, але також і бізнес та громадський сектор. Відображається це в Планів Заходів, який завжди визначає підрозділи що реалізують певне завдання або за його реалізацію відповідають. Результативна та ефективна реалізація змісту Стратегії можлива завдяки розбудові та постійному зміцненню мережі активної співпраці, яка передбачає участь громадськості.

Система впровадження Стратегії

Інституціональну структуру системи впровадження, моніторингу, оцінювання та актуалізації Стратегії сталого розвитку Станіславської об'єднаної територіальної громади на 2019-2027 роки формують:

- сільський голова,
- сільська рада,
- орган/відповідальний за реалізацію Стратегії,
- підрозділи виконкому сільської ради та підпорядковані їй установи,
- виконавці завдань та їх партнери, визначені у Плані завдань.

Політичне управління

Ключова роль в процесі реалізації Стратегії відводиться політичному та організаційному управлінню голови громади. Його завданням в цьому процесі є стимулювання та координація виконання завдань, які реалізують різні суб'єкти і спільноти, а також мобілізація та інтеграція ресурсів, що знаходяться у їх розпорядженні з метою досягнення цілей та реалізації завдань, які дозволять досягнути спільно визначеного бачення розвитку громади. Крім того, однією із стратегічних ролей голови громади є представництво її інтересів громади на зовні (в т. ч. перед іншими щаблями публічної влади, інвесторами тощо) з метою досягнення цілей та виконання завдань Стратегії.

Організаційний рівень

З метою забезпечення результативності та ефективності виконання завдань рекомендується призначення чи створення посади/органу з управління реалізацією Стратегії. Обсяг компетенцій цього органу/особи повинен охоплювати:

- координацію виконання завдань, зокрема:
- координація співпраці з іншими публічними установами, громадськими організаціями та підприємствами;
- пошук партнерів для виконання завдань, визначених в Стратегії;
- створення та збір пропозицій щодо нових завдань від вигодонабувачів (груп зацікавлених сторін) та партнерів по виконанню завдань;
- пошук нових джерел фінансування виконання запланованих завдань;

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

- гармонізація виконання завдань, записаних в Стратегії, з іншими планувальними документами;
- підготовка звітів з реалізації Стратегії (зокрема звітів на основі аналізу показників) на потреби моніторингу та оцінювання, а також інших звітів на потреби стратегічного планування та управління;
- співпраця з головою громади та сільською радою в рамках процесу актуалізації змісту Стратегії;
- виконання завдань, пов'язаних з інформуванням широкої громадськості про Стратегію та її популяризацією.

Всі партнери, задіяні в процесі виконання завдань та реалізації проектів, визначених в Стратегії, повинні активно співпрацювати між собою, а також з особою/органом, в функціональні обов'язки якого входить управління реалізацією Стратегії. Особа, що займає таку посаду (чи орган з управління реалізацією Стратегії) повинен узгоджувати конкретні засади виконання певного завдання/завдань з відповідною установою громади або підрозділом виконкому сільської ради, який згідно з текстом Стратегії є відповідальним за виконання цього завдання/завдань.

Діяльність з виконання завдань повинна забезпечуватися належним фінансуванням, відповідно вона вимагає координації на рівні бюджету громади. Найбажанішим рішенням у цій ситуації є впровадження практики бюджетування, за якої визначаються напрями концентрації фінансових коштів на середній і довготривалий термін. Крім того, на підставі результатів моніторингу раз на рік необхідно готувати аналіз фінансових потреб в розрізі кожної стратегічної цілі, а результати аналізу передавати депутатам для врахування при розробці наступного бюджету. Така практика дозволяє врахувати чинник обмеженості фінансових ресурсів при розподілі виконання завдань в часі.

Рекомендується перехід до оперативної взаємодії, створення проектних команд за участю попередньо визначених установ громади та зацікавлених представників громадськості і бізнесу. Крім того, слід передбачити додаткові кошти на навчання працівників: як тих, що працюватимуть в органі з управління реалізацією Стратегії, так і решти працівників органу місцевого самоврядування, оскільки реалізація Стратегії завжди пов'язана з певними змінами у діяльності виконкому та комунальних установ. Це обумовлює необхідність діяльності з покращення системи внутрішніх комунікацій та управління знаннями в межах всього органу місцевого самоврядування.

Методологічний рівень

Важливу роль в методологічній підтримці особи/органу, відповідального за управління реалізацією Стратегії та голови громади відіграє рада громади. Зокрема до її завдань належать:

- гарантування досягнення передбачених Стратегією стратегічних і операційних цілей;
- оцінювання релевантності Стратегії до умов зовнішнього середовища та актуальних потреб громади, можливостей її розвитку,
- прийняття рішень щодо ймовірної актуалізації Стратегії.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Громадський рівень

Громадський рівень охоплює пропаганду завдань Стратегії сталого розвитку Станіславської об'єднаної територіальної громади на 2019-2027 роки серед мешканців та інших зацікавлених сторін, а також заохочення останніх до участі в їх виконанні. Метою просування Стратегії є інформування якомога більшої кількості учасників, бенефіціаріїв та потенційних партнерів про напрями діяльності, передбачені Стратегією.

Такими групами є:

- мешканці громади (за умови, що кожна цільова аудиторія, жінки та чоловіки у їх різноманітності, наприклад, представники молоді або осіб похилого віку, повинні отримати окреме повідомлення, яке враховує їх можливості та переваги у джерелах отримання інформації),
- потенційні і фактичні туристи, гості, особи, що відвідують громаду (також окреме повідомлення),
- усі публічні установи, які функціонують на території громади,
- підприємці, які працюють на території громади та в її оточенні,
- потенційні інвестори,
- громадські організації, неформальні об'єднання та інші громадські партнери,
- органи державної влади та місцевого самоврядування інших громад.

Запропонована діяльність зокрема охоплює:

- організацію внутрішніх зустрічей для всіх працівників органу місцевого самоврядування, на яких документ буде обговорено та пояснено, а також представлено план завдань з реалізації Стратегії на найближчий період;
- організацію прес-конференції у зв'язку із завершенням роботи над документом, його ухваленням, інтерв'ю влади громади для місцевих і регіональних засобів масової інформації;
- розробку короткого інформаційно-пропагандистського матеріалу, в якому представляється зміст Стратегії;
- поширення серед широкого загалу такого матеріалу разом із кінцевою повною версією документу або окремо, зокрема:
 - розміщення у вільному доступі на офіційній веб-сторінці громади (розміщення видимого посилання на головній сторінці або створення на цій сторінці окремої, легко доступної закладки),
 - надання мешканцям та іншим зацікавленим сторонам у вигляді коротких друкованих промоматеріалів (брошур, буклетів і т. ін.),
 - надання представникам місцевих засобів масової інформації, публічним установам, місцевим підприємствам та громадським організаціям, а також теперішнім і потенційним зовнішнім партнерам громади (наприклад, сусіднім громадам, владі району, області, торгово-промислової палаті та організаціям, що діють за межами території громади);
- організацію публічних зустрічей, метою яких є популяризація ідеї Стратегії.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Моніторинг, оцінювання і актуалізація документу

Основою успішного виконання завдань, спрямованих на досягнення цілей Стратегії сталого розвитку Станіславської об'єднаної територіальної громади на 2019-2027 роки є відслідковування поступу у їх виконанні, а також здатність реагувати на відмінності між плановими та фактичними показниками. Для цього передбачена процедура моніторингу, оцінювання та актуалізації змісту Стратегії.

Моніторинг – це процес (процедура) систематичного накопичення інформації, її обробки і підготовки висновків з метою уникнення ризику серйозних відхилень від запланованих показників та забезпечення якості й ефективності у виконанні стратегічних завдань.

Оцінювання – це процес, який полягає у комплексній оцінці реалізації Стратегії та її впливу на усі сфери соціально-економічного життя. Оцінювання Стратегії – це визначення її цінності та результативності по відношенню до попередньо визначених критеріїв, базуючись на відповідній інформації за чітко визначений проміжок часу.

На відміну від моніторингу (постійний процес), оцінювання проводиться тоді, коли в ньому є потреба. Іншими словами, моніторинг охоплює весь період реалізації Стратегії, а оцінювання може бути здійснене перед початком реалізації Стратегії (оцінювання ex-ante), в процесі її реалізації (проміжне оцінювання) та в певний момент після завершення визначеного періоду реалізації Стратегії (оцінювання ex-post).

Процедура звітування

Звітування про перебіг реалізації Стратегії сталого розвитку Станіславської об'єднаної територіальної громади на 2019-2027 роки (для потреб моніторингу та оцінювання) буде здійснюватися щороку, базуючись на аналізі показників. Аналіз здійснює особа (орган), відповідальна за управління реалізацією Стратегії на основі як статистичних показників, так і даних партнерів по реалізації Стратегії. Показники продукту, результату та впливу представлені в змісті Стратегії.

При можливості, звітність буде базуватися також на звітах про реалізацію конкретних завдань. Формування звітів здійснює відповідальна за управління реалізацією Стратегії особа (орган) на основі інформації, отриманої від підрозділів виконкому громади, її установ та зовнішніх виконавців. Згадані суб'єкти будуть зобов'язані до складання періодичних звітів та позапланових рапортів у випадку неочікуваних подій та появи ризиків, які вимагають негайного реагування. Такі звіти/рапорти повинні складатися з використанням стандартизованого формуляра. Зацікавленими сторонами є всі суб'єкти (відповідальні за реалізацію конкретних завдань), зазначені в табличній формі Плану діяльності.

Підсумковий звіт буде містити достовірні і належним чином задокументовані кількісні та якісні дані, отримані в процесі роботи над Стратегією, у порівнянні з базовими значеннями, а також подавати висновки і рекомендації (при необхідності) щодо коригуючих заходів, наприклад, у випадку підтвердження неправильності тих чи інших дій або наявності відхилень від запланованих результатів. Така попередньо опрацьована інформація буде подаватися до керівництва громади, яке на її підставі оцінюватиме ефективність процесу реалізації Стратегії, а також (при необхідності) реагування на зміну ситуації у

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

внутрішньому і зовнішньому середовищі, які обумовлюють доцільність внесення тих чи інших доповнень та/або обґрунтованих змін.

З метою охорони природного середовища та економії коштів рекомендується, щоб обіг всієї інформації та даних відбувався з використанням електронних засобів комунікації.

Процедура перегляду та актуалізації документу

Стратегія передбачає, що секретар ради громади за погодженням з головою громади збирає в кінці кожного календарного року спеціальне засідання сільської ради. На цьому засіданні, на основі матеріалів, підготовлених особою/органом, відповідальним за управління реалізацією Стратегії, рада громади здійснює перегляд і підсумовує річний звіт про реалізацію Стратегії. Рада громади обговорює з сільським головою пропозиції необхідних змін у досягненні цілей та виконанні завдань (рекомендується ведення протоколу засідання). За результатами обговорення голова, при необхідності, приймає рішення про внесення таких змін в Стратегію. Особа/орган, відповідальна за реалізацією Стратегії, за поданням голови вносить зміни в текст Стратегії і подає їх на затвердження рішенням сесії громади (актуалізація Стратегії).

Крім того, в половині терміну реалізації Стратегії (а саме в 2022 році), як і після закінчення її реалізації (тобто після 2026 р.) проводиться оцінювання стратегії. Воно здійснюється у формі стратегічної зустрічі за участю керівників органу місцевого самоврядування та найважливіших зацікавлених у реалізації стратегії сторін – у формі, близькій до тієї, яка мала місце в процесі розробки поточної Стратегії.

На зустрічі представляються і обговорюються підсумкові звіти. Показники, які використовуються для оцінювання, повинні іншим чином, ніж у випадку моніторингу, показувати довготермінові результати реалізації Стратегії. Ці довготермінові результати стосуються як стратегічних, так і операційних цілей і виражаються в покращенні якості життя мешканців, розвитку місцевої економіки, зростанні громадської активності тощо. В тексті стратегії вони були вказані як показники впливу.

Звіти можуть доповнюватись висновками за результатами проведених соціологічних досліджень, які найкраще проводити згідно з методологією, що використовувалася в процесі діагностики стану громади для поточної Стратегії. В результаті зустрічі повинен постати протокол, який міститиме оцінку досягнення цілей, визначених в Стратегії, а також можливі пропозиції необхідних змін щодо цілей Стратегії. Остаточне рішення щодо врахування запропонованих доповнень і модифікацій приймає голова за погодження з радою громади. Особа/орган, визначена як відповідальна за управління реалізацією Стратегії, за поданням голови вносить зміни в текст Стратегії, який потім підлягає ухвалі на засіданні ради громади (актуалізація Стратегії).

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

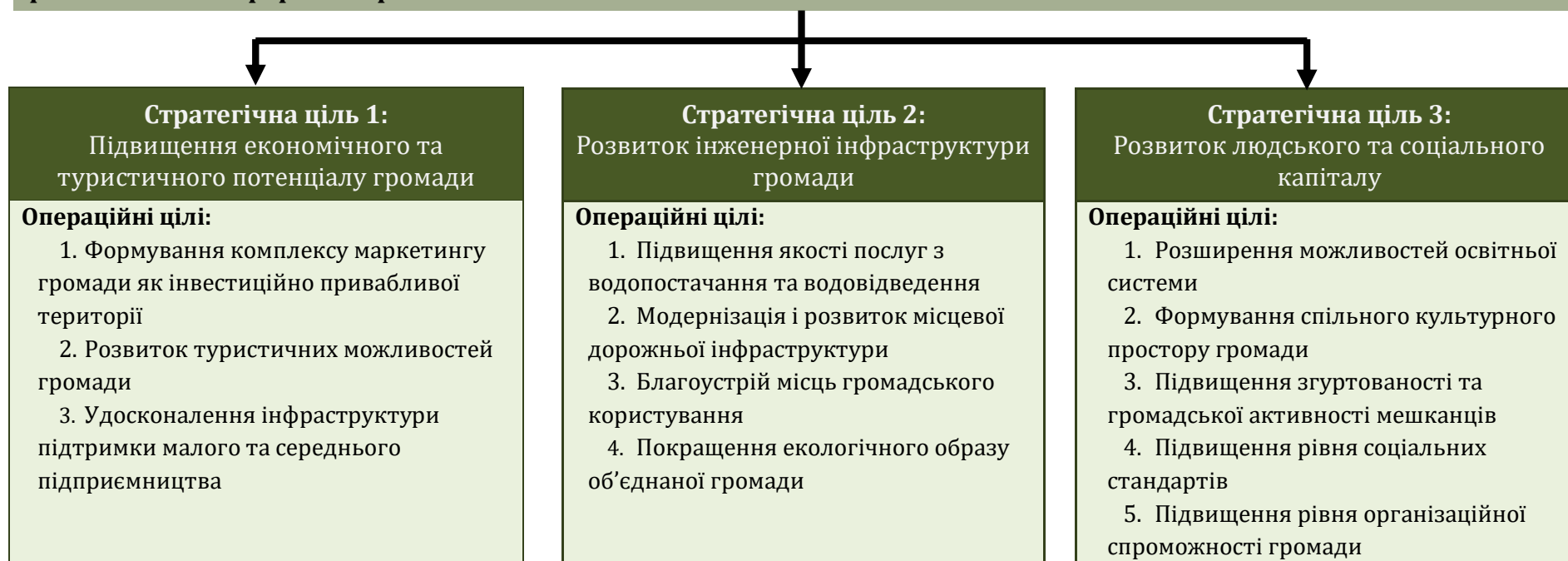
Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

ПЛАН РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ НА КОРОТКО- ТА СЕРЕДНЬОСТРОКОВУ ПЕРСПЕКТИВУ

Структура цілей Стратегії розвитку Станіславської об'єднаної територіальної громади на 2019-2027 роки

БАЧЕННЯ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

СТАНІСЛАВСЬКА ОБ'ЄДНАНА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА – це простір гармонії сучасності та традицій; екологічно чиста, добре облаштована, комфортна для проживання територія на правому березі Дніпровського лиману. Громада є відомим в Україні та поза її межами центром зеленого і спортивного туризму, малий та середній бізнес забезпечує динамічний розвиток місцевої економіки, основу якої складають сільське господарство з високою доданою вартістю, рибальство та переробна промисловість

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

1. ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ТА ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ГРОМАДИ

Операційна ціль 1.1: Формування комплексу маркетингу громади як інвестиційно привабливої території

	Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела перевірки показників	Відповідальний за виконання діяльності чи завдання	Джерела фінансування / кошти з бюджету ОТГ	Термін реалізації
1.1.1	Проведення інвентаризації нерухомості, що знаходиться у власності громади	Сформований каталог нерухомості на підставі інвентаризації	Підвищення ефективності управління нерухомим майном на території громади	Зростання рівня довіри до місцевої влади з боку місцевого бізнесу та потенційних інвесторів Збільшення надходжень до бюджету з податку на землю	Звіт про виконання дохідної частини бюджету Дослідження умов життя і якості публічних послуг	Керівник відділу архітектури, містобудування, земельних відносин та ЖКГ	Місцевий бюджет, кошти програми DOBRE	2019-2021
1.1.2	Організаційне забезпечення реалізації інформаційної політики громади з урахуванням специфіки цільової аудиторії – жінок та чоловіків в їх різноманітності	Працевлаштована в апараті ради особа, відповідальна за реалізації інформаційної політики громади	Активізація інформаційної діяльності органу місцевого самоврядування	Зростання рівня довіри до дій місцевої влади	Дослідження умов життя і якості публічних послуг	Сільський голова	Місцевий бюджет	2019
1.1.3	Розробка генеральних планів населених пунктів громад	Розроблені та затверджені рішенням сесії	Підвищення прозорості управління	Збільшення зацікавлення територією громади	Звіт профільного підрозділу	Керівник відділу архітектури, містобудування,	Місцевий бюджет	2020-2024

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

		ради документи	використанням земельних ділянок Підготовлені умови для економічного і соціального розвитку об'єднаної громади	серед потенційних інвесторів		земельних відносин та ЖКГ		
--	--	----------------	---	---------------------------------	--	------------------------------	--	--

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

1. ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ТА ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ГРОМАДИ

Операційна ціль 1.2: Розвиток туристичних можливостей громади

	Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела перевірки показників	Відповідальний за виконання діяльності чи завдання	Джерела фінансування / кошти з бюджету ОТГ	Термін реалізації
1.2.1	Розширення переліку компетенцій КП «Надія» на діяльність пов'язану з формуванням туристичної пропозиції громади	Розширення напрямів діяльності підприємства	Підвищення організаційної спроможності громади у сфері розвитку туризму	Збільшення зацікавлення територією громади серед потенційних туристів	Дані ринкових досліджень Класифікатор видів економічної діяльності	Сільський голова, сільська рада	Місцевий бюджет	2019-2020
1.2.2	Розробка туристичного бренду громади	Розроблений бренд-бук громади	Підвищення туристичного іміджу території	Рівень знань серед потенційних відвідувачів про туристичні можливості громади	Дані ринкових досліджень	Керівник відділу освіти, молоді та спорту	Місцевий бюджет, громадський актив	2020
1.2.3	Розроблення туристичних маршрутів та формування їх інтегрованої карти	Сформований перелік туристичних продуктів	Формування іміджу громади як важливого туристичного центру регіону	Кількість внутрішніх і закордонних туристів, що відвідали громаду	Дані статистичної звітності	Інспектор з проектного менеджменту	Місцевий бюджет, кошти міжнародних програм МТД	2019-2020
1.2.4	Розроблення пакету промоційних матеріалів про туристичні можливості громади (в	Сформований комплект матеріалів	Збільшення промоційних можливостей громади по	Збільшення зацікавлення територією громади серед потенційних	Дані ринкових досліджень	Інспектор з проектного менеджменту	Місцевий бюджет, кошти міжнародних програм МТД	2020-2021

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

	друкованій та електронній формах)		відношенню до потенційних туристів	туристів				
1.2.5	Виокремлення місць на території громади під рекреаційні зони	Сукупна площа зон рекреаційного типу	Підвищення туристичного потенціалу громади	Збільшення зацікавлення територією громади серед потенційних туристів	Дані ринкових досліджень	Сільський голова	Місцевий бюджет	2019-2020
1.2.6	Облаштування на території громади зон кемпінгового типу	Кількість облаштованих зон кемпінгового типу	Підвищення туристичного потенціалу громади	Кількість внутрішніх і закордонних туристів, що відвідали громаду	Дані статистичної звітності	Керівник відділу архітектури, містобудування, земельних відносин та ЖКГ	Місцевий бюджет, кошти міжнародних програм МТД	2021

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

1. ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ТА ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ГРОМАДИ

Операційна ціль 1.3: Удосконалення інфраструктури підтримки малого та середнього підприємництва

	Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела перевірки показників	Відповідальний за виконання діяльності чи завдання	Джерела фінансування / кошти з бюджету ОТГ	Термін реалізації
1.3.1	Сприяння відкриттю банківськими установами відділення у Станіславській ОТГ	Кількість інформаційних контактів з представниками банківських установ, які потенційно готові відкрити відділення на території громади	Відкриття банком відділення у Станіславській ОТГ	Діюче відділення одного з банків	Дані статистичної звітності	Сільський голова	---	2019, постійно
1.3.2	Введення в структуру апарату ради особи, відповідальної за питання економічного розвитку	Працевлаштована особа із визначеними посадовими обов'язками	Підвищення організаційної спроможності апарату ради у сфері залучення інвестицій та розвитку місцевого підприємництва	Кількість залучених прямих інвестицій в місцеву економіку Кількість суб'єктів господарської діяльності, що зареєстровані та діють на території громади	Дані статистичної звітності	Сільський голова	Місцевий бюджет	2019-2020
1.3.3	Створення охоронної структури в громаді	Діюча організація	Підвищення рівня громадської безпеки місцевих мешканців та приїжджих	Рівень задоволеності мешканців та приїжджих рівнем	Дослідження умов проживання та якості публічних	Інспектор з охорони правопорядку	Місцевий бюджет	2021-2023

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

				громадської безпеки	послуг Дані щорічного моніторингу			
1.3.4	Облаштування місць стаціонарної роздрібної торгівлі в центральній частині с. Станіслав	Кількість встановлених торговельних місць (та їх сумарна площа)	Стимулювання розвитку місцевої торгівлі Благоустрій центральної частини с. Станіслав	Обсяг роздрібного товарообороту місцевих підприємств Рівень задоволеності мешканців благоустроєм місць громадського користування	Дані статистичної звітності Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Керівник відділу архітектури, містобудування, земельних відносин та ЖКГ	Місцевий бюджет, кошти інвесторів	2020-2023

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

2. РОЗВИТОК ІНЖЕНЕРНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ГРОМАДИ

Операційна ціль 2.1: Підвищення якості послуг з водопостачання та водовідведення

	Діяльність / завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела перевірки показників	Відповідальний за виконання діяльності чи завдання	Джерела фінансування / кошти з бюджету ОТГ	Термін реалізації
2.1.1	Облаштування артсвердловини в с. Станіслав по вул. Херсонська	Облаштована артезіанська свердловина	Покращання якості послуг водопостачання в с. Станіслав	Рівень задоволення мешканців діяльністю мережі водопостачання	Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Директор КП «Надія»	Місцевий бюджет	2019-2020
2.1.2	Встановлення фільтрів для очистки води в Широкобалківському закладі дошкільної освіти	Кількість встановлених фільтрів	Покращення побутових умов в освітній установі	Рівень задоволення мешканців якістю послуг дошкільної освіти в громаді	Дослідження рівня задоволеності якістю надання освітніх послуг	Директор установи, Керівник відділу архітектури, містобудування, земельних відносин та ЖКГ	Місцевий бюджет	2019-2020
2.1.3	Ремонт центральних водогонів в с. Станіслав	Довжина відремонтованих водогонів, км	Покращання якості послуг водопостачання в с. Станіслав	Рівень задоволення мешканців діяльністю мережі водопостачання	Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Керівник відділу архітектури, містобудування, земельних відносин та ЖКГ	Місцевий бюджет, кошти державних програм МТД	2020-2027
2.1.4	Придбання та встановлення електрочастотних перетворювачів на артсвердловинах	Кількість придбаних та встановлених пристроїв	Покращання якості послуг водопостачання в громаді	Рівень задоволення мешканців діяльністю мережі водопостачання	Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Директор КП «Надія»	Місцевий бюджет, кошти державних програм МТД	2020-2027

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

2.1.5	Ремонт центральних водогонів в с. Широка Балка	Довжина відремонтованих водогонів, км	Покращання якості послуг водопостачання в селах Широка Балка та Софіївка	Рівень задоволення мешканців діяльністю мережі водопостачання	Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Керівник відділу архітектури, містобудування, земельних відносин та ЖКГ	Місцевий бюджет, кошти державних програм МТД	2020-2027
2.1.6	Забезпечення водопостачання будинків громадського користування	Кількість об'єктів, забезпечених центральним водопостачанням Кількість об'єктів, забезпечених довізним водопостачанням	Підвищення рівня функціональності об'єктів громадського користування	Рівень задоволення мешканців послугами, що надаються комунальними об'єктами освітньої та культурної сфер	Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Директор КП «Надія»	Місцевий бюджет	2020-2022

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

2. РОЗВИТОК ІНЖЕНЕРНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ГРОМАДИ

Операційна ціль 2.2: Модернізація і розвиток місцевої дорожньої інфраструктури

	Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела перевірки показників	Відповідальний за виконання діяльності чи завдання	Джерела фінансування / кошти з бюджету ОТГ	Термін реалізації
2.2.1	Забезпечення щебеневим покриттям ґрунтових доріг в селах громади	Довжина ґрунтових доріг, забезпечених щебеневим покриттям, км	Покращення можливостей фізичної комунікації мешканців в межах громади Транспортна інтеграція громади	Тривалість подорожі власним транспортом між населеними пунктами громади Рівень задоволеності мешканців з якості дорожньої інфраструктури Кількість дорожньо-транспортних випадків	Звіти про виконання бюджету громади Дослідження умов життя і якості публічних послуг	Керівник відділу архітектури, містобудування, земельних відносин та ЖКГ	Місцевий бюджет, ДФРР, інші державні програми МТД	2020-2027
2.2.2	Ремонт дорожнього покриття центральних вулиць сіл громади	Довжина відремонтованих доріг, км	Покращення можливостей фізичної комунікації мешканців в межах громади Транспортна інтеграція громади Підвищення рівня безпеки на дорогах	Тривалість подорожі власним транспортом між населеними пунктами громади Рівень задоволеності мешканців з якості дорожньої інфраструктури Кількість дорожньо-транспортних випадків	Звіт про реалізацію інвестиційного проекту Звіти про виконання бюджету громади Дослідження умов життя і якості публічних	Керівник відділу архітектури, містобудування, земельних відносин та ЖКГ	Місцевий бюджет, ДФРР	2019-2023

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

					послуг Дані поліції			
2.2.3	100% покриття системою освітлення внутрішніх вулиць громади	Довжина освітлених вулиць, км Кількість встановлених об'єктів освітлення	Підвищення рівня безпеки та естетики місць громадського користування	Рівень задоволеності мешканців якістю дорожньої інфраструктури Збільшення рівня безпеки мешканців, зокрема жінок, дітей, людей похилого віку. Покращення криміногенної ситуації в громаді	Звіт за результатами реалізації проекту Дослідження умов життя і якості публічних послуг Звіт про виконання бюджету громади Дані поліції	Директор КП «Надія»	Місцевий бюджет, ДФРР, зовнішні програми допомоги – державні та міжнародні	2019-2022
2.2.4	Придбання спеціалізованої техніки для ремонту доріг	Закуплена техніка згідно із погодженою технічною специфікацією	Підвищення рівня технічної оснащеності комунального підприємства Підвищення ефективності дорожніх робіт	Зменшення вартості та скорочення часу виконання дорожніх робіт Підвищення рівня фінансової спроможності КП	Звіт за результатами реалізації проекту Звіт про виконання видаткової частини бюджету	Керівник відділу архітектури, містобудування, земельних відносин та ЖКГ, директор КП «Надія»	Місцевий бюджет, ДФРР, зовнішні програми допомоги – державні та міжнародні	2019-2022

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

2. РОЗВИТОК ІНЖЕНЕРНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ГРОМАДИ

Операційна ціль 2.3: Благоустрій місць громадського користування

	Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела перевірки показників	Відповідальний за виконання діяльності чи завдання	Джерела фінансування / кошти з бюджету ОТГ	Термін реалізації
2.3.1	Ревіталізація центральної площі с. Станіслав (пл. Свободи)	Проведені роботи з благоустрою згідно із технічним завданням	Зростання відпочинкових можливостей для мешканців різних груп мешканців та мешканок, в т.ч. маломобільних груп	Рівень задоволеності мешканців з користання відпочинковими зонами	Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Директор КП «Надія»	Місцевий бюджет	2019-2022
2.3.2	Благоустрій частини берегової зони Дніпробузького лиману (в т. ч. облаштування зони відпочинку)	Довжина берегової зони, протягом якої проведено роботи з благоустрою Загальна довжина облаштованої зони відпочинку	Зростання рекреаційних/ відпочинкових можливостей для мешканців та приїжджих Формування іміджу громади як важливого тур. центру регіону	Рівень задоволеності мешканців з користання відпочинковими зонами Кількість туристів, що відвідали громаду протягом року	Дослідження умов проживання та якості публічних послуг Дані статистичної звітності	Керівник відділу архітектури, містобудування, земельних відносин та ЖКГ	Місцевий бюджет, ДФРР, зовнішні програми допомоги – державні і міжнародні	2019-2022
2.3.3	Будівництво мультифункціональних майданчиків для дівчат та хлопців, жінок та	Кількість встановлених майданчиків	Збільшені можливостей відпочинку та заняття спортом	Рівень задоволеності мешканців з користання відпочинкового	Дослідження умов проживання та якості публічних	Керівник відділу архітектури, містобудування, земельних	Місцевий бюджет, програма DOBRE, інші	2020-2024

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

	чоловіків різних вікових категорій		для усіх верств населення, в т. ч. дівчат та жінок	простору	послуг	відносин та ЖКГ	програми МТД в т.ч. міжнародні	
2.3.4	Благоустрій паркових зон в селах громади	Площа паркових зон, на яких проведені роботи з благоустрою з (згідно із технічним завданням)	Зростання рекреаційних/ відпочинкових можливостей для мешканців та мешканок	Рівень задоволеності мешканців та мешканок з користування відпочинковими зонами	Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Директор КП «Надія»	Місцевий бюджет, зовнішні програми МТД	2019-2023
2.3.5	Облаштування нового кладовища в с. Широка Балка	Площа, виділена та облаштована під потреби нового кладовища	Підвищення рівня благоустрою території громади	Рівень задоволеності мешканців з благоустрою комунальних кладовищ	Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Директор КП «Надія»	Місцевий бюджет, зовнішні програми МТД	2020-2022
2.3.6	Встановлення пунктів відеонагляду в місцях підвищеної небезпеки	Кількість встановлених камер відео-спостереження	Збільшення рівня безпеки мешканців в місцях громадського користування Зменшення кількості правопорушень	Кількість зафіксованих відео-системою правопорушень Рівень злочинності в громаді	Щорічні звіти за результатами роботи, дані статистичної звітності	Сільський голова, староста	Міський бюджет, кошти міжнародних програм МТД	2021-2022
2.3.7	Ревіталізація спортивних стадіонів	Кількість спортивних об'єктів, приведених до належного стану (згідно із прописаним технічним завданням)	Зростання рекреаційних/ відпочинкових можливостей для мешканців та приїжджих	Рівень задоволеності мешканців з користування відпочинковими/спорт ивними об'єктами	Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Директор КП «Надія»	Міський бюджет, кошти міжнародних програм МТД	2020-2022

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

2. РОЗВИТОК ІНЖЕНЕРНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ГРОМАДИ

Операційна ціль 2.4: Покращення екологічного образу об'єднаної громади

	Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела перевірки показників	Відповідальний за виконання діяльності чи завдання	Джерела фінансування / кошти з бюджету ОТГ	Термін реалізації
2.4.1	Охоплення усіх домогосподарств громади системою централізованого збору сміття	100% домогосподарств, покритих централізованою системою збору ТПВ	Удосконалення практики поводження з твердими побутовими відходами Забезпечення чистоти навколишнього середовища	Рівень укладених угод на вивезення ТПВ та рівень задоволеності мешканців з чистоти навколишнього середовища громади	Звіт за результатами реалізації проекту. Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Керівник відділу містобудування, архітектури, - земельних відносин, комун. власності, ЖКГ; директор КП «Надія»	Місцевий бюджет, ДФРР, зовнішні програми допомоги – державні та міжнародні	2019-2021
2.4.2	Розроблення паспорту для території, виділеної під захоронення ТПВ	Розроблений паспорт	Охорона навколишнього середовища Покращення естетичного вигляду громадського простору населених пунктів громади	Відсутність на території громади несанкціонованих сміттєзвалищ. Рівень задоволеності мешканців з чистоти навколишнього середовища громади	Щорічний звіт за результатами дослідження думки мешканців	Заступник сільського голови	Місцевий бюджет	2020
2.4.3	Будівництво полігону для захоронення твердих побутових відходів	Діючий полігон, що відповідає усім екологічним вимогам	Забезпечення місця для безпечного захоронення ТПВ на довгострокову	Відсутність на території громади несанкціонованих сміттєзвалищ. Рівень	Щорічний звіт за результатами дослідження думки мешканців	Заступник сільського голови	Місцевий бюджет, зовнішні програми	2019-2023

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

			перспективу	задоволеності мешканців з чистоти навколишнього середовища громади			допомоги – державні і закордонні	
2.4.4	Проведення у всіх населених пунктах «дня чистого довкілля»	Захід, що реалізується із заданою періодичністю (щороку)	Зростання екологічної свідомості мешканців	Кількість і важкість дій, які шкодять довкіллю Рівень залученості різних груп жінок та чоловіків до заходів. Рівень задоволення мешканців станом природного середовища	Статистичні дані Дослідження умов життя та якості публічних послуг	Інспектор з проектного менеджменту	Місцевий бюджет, спонсорські кошти	2019, щороку
2.4.5	Поступове запровадження на території громади системи роздільного збору побутового сміття	Кількість встановлених майданчиків для роздільного збору сміття	Забезпечення чистоти навколишнього середовища Формування екологічної свідомості мешканців	Кількість проведених інформаційних кампаній для представників різних вікових груп жінок та чоловіків. Рівень задоволеності мешканців з чистоти навколишнього середовища громади	Звіт за результатами реалізації проекту/ програми. Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Сільський голова	Місцевий бюджет, ДФРР, зовнішні програми допомоги – державні і міжнародні (в т.ч. програма DOBRE)	2020-2022
2.4.6	Створення в громаді пункту прийому та сортування сміття	Діючий пункт сортування сміття, де сортується заданий відсоток сміття, яке збирається в рамках централізованої системи збору ТПВ	Модернізація системи поводження з ТПВ Охорона навколишнього середовища	Рівень задоволеності мешканців з чистоти навколишнього середовища громади Відношення відсортованих твердих побутових відходів до невідсортованих	Звіт за результатами реалізації проекту. Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Керівник відділу архітектури, містобудування, земельних відносин та ЖКГ	Місцевий бюджет, ДФРР, зовнішні програми допомоги – державні та міжнародні	2021-2024

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

2.4.7	Сприяння реалізацій заходів з берегоукріплення	Укріплені берегова лінія, що знаходиться на території громади	Забезпечення захисту прибережної лінії від негативних наслідків зсувів	Рівень матеріальної шкоди від зсувів	Звіт за результатами реалізації проекту/програми	Сільський голова	Місцевий бюджет, ДФРР, зовнішні програми допомоги	2020-2027
-------	--	---	--	--------------------------------------	--	------------------	---	-----------

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

3. РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО КАПІТАЛУ

Операційна ціль 3.1: Розширення можливостей освітньої системи

	Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела перевірки показників	Відповідальний за виконання діяльності чи завдання	Джерела фінансування / кошти з бюджету ОТГ	Термін реалізації
3.1.1	Відкриття пральні для громадських потреб	Діюча пральня (комунальна власність)	Покращення рівня побутового обслуговування мешканців	Кількість звернень до пральні в рік (зокрема жінок, чоловіків). Рівень задоволеності мешканців з якістю комфортністю умов проживання в громаді	Звіт за результатами реалізації проекту. Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Керівник відділу архітектури, містобудування, земельних відносин та ЖКГ	Місцевий бюджет, кошти програми DOBRE	2019-2023
3.1.2	Добудова приміщення Станіславського ЗДО	Добудоване та введене в експлуатацію приміщення	Збільшення можливостей отримання дошкільної освіти комунальними установами громади. Створення умов для економічної активності жінок та чоловіків, що доглядають за	Збільшення місткості комунальних установ дошкільної освіти	Звіт за результатами реалізації проекту	Керівник відділу архітектури, містобудування, земельних відносин та ЖКГ, керівник відділу освіти, молоді та спорту	Місцевий бюджет, ДФРП, інші державні програми МТД	2022-2027

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

			малолітніми дітьми					
3.1.3	Реконструкція приміщень Широкобалківського ЗДО	Реконструйовані приміщення закладу	Збільшення можливостей отримання дошкільної освіти комунальними установами громади. Створення умов для економічної активності жінок та чоловіків, що доглядають за малолітніми дітьми	Збільшення місткості комунальних установ дошкільної освіти	Звіт за результатами реалізації проекту	Керівник відділу архітектури, містобудування, земельних відносин та ЖКГ, керівник відділу освіти, молоді та спорту	Місцевий бюджет, ДФРР, інші державні, спонсорські кошти, програми МТД	2019-2021
3.1.4	Відкриття цілодобової групи у Станіславському ЗДО	Діюча група Кількість осіб, що відвідують цілодобову групу de-facto	Підвищення якості освітніх послуг комунальних ЗДО	Кількість дітей, охоплених послугою. Рівень задоволеності мешканців з освітніх послуг, що надаються на території громади	Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Керівник відділу освіти, молоді та спорту	Місцевий бюджет	2019-2020
3.1.5	Капітальний ремонт покрівлі шкіл громади	Відремонтована покрівля будинків	Покращення якості освітніх послуг Підвищення рівня функціональності об'єктів	Кращі побутові умови в освітніх закладах громади	Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Керівник відділу освіти, молоді та спорту, директори шкіл	бюджет, ДФРР, зовнішні програми допомоги – державні і міжнародні	2021-2023
3.1.6	Встановлення огорожі навколо комунальних закладів дошкільної	Встановлена огорожа навколо всього периметру	Підвищення рівня безпеки дітей під час перебування їх	Рівень громадської безпеки	Дослідження умов проживання та	Керівник відділу освіти, молоді та спорту, директори	Місцевий бюджет	2020-2021

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

	освіти	закладів	у місцевих ЗДО		якості публічних послуг	дитсадків		
3.1.7	Встановлення зовнішнього та внутрішнього відеонагляду у школах громади	Кількість встановлених відеокамер	Підвищення рівня безпеки дітей під час перебування їх у місцевих ЗЗСО	Рівень громадської безпеки	Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Керівник відділу освіти, молоді та спорту, директори шкіл	Місцевий бюджет	2020-2021
3.1.8	Будівництво при школах спортивних майданчиків	Кількість побудованих спортивних майданчиків	Збільшені можливостей відпочинку та заняття спортом для молоді та широкого загалу мешканців громади	Рівень задоволеності дітей різновікових категорій з користування відпочинкового простору	Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Відділ освіти, молоді та спорту	Місцевий бюджет, ДФРР, зовнішні програми допомоги – державні і міжнародні	2021

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

3. РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО КАПІТАЛУ

Операційна ціль 3.2: Формування спільного культурного простору громади

	Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела перевірки показників	Відповідальний за виконання діяльності чи завдання	Джерела фінансування / кошти з бюджету ОТГ	Термін реалізації
3.2.1	Проведення на регулярній основі фестивалю, що базується на місцевому колориті	Захід, що проводиться щороку	Підвищення туристичного іміджу території	Кількість осіб, що відвідали організовані заходи	Звіти за результатами проведених заходів	Директор КЗ «Лідер»	Місцевий бюджет, спонсорські кошти	2020-2021
3.2.2	Комп'ютеризація бібліотек, підключення до Інтернету	Модернізовані (в т. ч. технічно переоснащені) сільські бібліотеки	Покращення якості культурних послуг	Кількість відвідувачів, зокрема дівчат та хлопців, жінок та чоловіків різних груп	Звіт за результатами реалізації програми. Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Директор КЗ «Лідер», директори бібліотек	Місцевий бюджет, міжнародні програми МТД	2019-2021
3.2.3	Капітальний ремонт комунальних бібліотечних установ	Відремонтована будівля	Підвищення рівня функціональності об'єкту Розширення можливостей використання об'єкту	Кількість послуг, що надаються бібліотечними закладами для жінок та чоловіків різних груп	Звіт за результатами реалізації програми. Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Директор КЗ «Лідер», директор бібліотеки	Місцевий бюджет, ДФРР, зовнішні програми допомоги – державні і міжнародні	2020-2021

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

**Global
Communities**
Partners for Good

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

					послуг			
--	--	--	--	--	--------	--	--	--

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

3. РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО КАПІТАЛУ

Операційна ціль 3.3: Підвищення згуртованості та громадської активності мешканців

	Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела перевірки показників	Відповідальний за виконання діяльності чи завдання	Джерела фінансування / кошти з бюджету ОТГ	Термін реалізації
3.3.1	Створення Ради ветеранів	Діючий орган	Захист прав ветеранів бойових дій Підвищення конструктивної громадської активності ветеранів	Кількість ветеранів, що активно беруть участь у заходах, організовуваних Радою ветеранів	Звіт за результатами реалізації заходів	Сільський голова	Місцевий бюджет	2019-2020
3.3.2	Налагодження діалогу між ОМС та громадою через створення ком'юніті медіа	Діюче ком'юніті медіа	Збільшення рівня інтеграції мешканців громади	Збільшення рівня поінформованості мешканців про події, що відбуваються на території громади	Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Керівник КЗ «Лідер»	Бюджет громади, спонсорські кошти, зовнішні програми допомоги – державні та міжнародні	2019
3.3.3	Організація спортивного свята громади «Олімпійський день»	Захід, що організовується щороку	Збільшення рівня інтеграції мешканців громади Розширення культурної/	Рівень задоволення мешканців фактом проживання в об'єднаній громаді	Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Керівник КЗ «Лідер»	Бюджет громади, спонсорські кошти	2019-2020, періодично

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

			спортивної пропозиції для мешканців, зокрема для жінок					
--	--	--	--	--	--	--	--	--

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

3. РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО КАПІТАЛУ

Операційна ціль 3.4: Підвищення рівня соціальних стандартів

	Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела перевірки показників	Відповідальний за виконання діяльності чи завдання	Джерела фінансування / кошти з бюджету ОТГ	Термін реалізації
3.4.1	Відкриття відділення стаціонарного догляду та денного перебування	Діюча установа	Підвищення рівня соціальних стандартів для осіб, що потребують особливої уваги (осіб старшого віку, маломобільних груп населення і т. ін.)	Рівень соціальних послуг, що надаються місцевою владою	Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Заступник сільського голови з питань діяльності виконавчих органів	Місцевий бюджет	2019-2021
3.4.2	Створення умов для роботи гуртків для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп	Діюча кількість тематичних гуртків	Підвищення рівня соціальних стандартів для осіб, що потребують особливої уваги (осіб старшого віку, маломобільних груп населення і т. ін.)	Рівень соціальних послуг, що надаються місцевою владою	Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Директор КЗ «Лідер»	Місцевий бюджет, спонсорські кошти міжнародні програми МТД	2020
3.4.3	Придбання автобуса з можливістю перевезення осіб з обмеженою мобільністю для громадських потреб	Придбаний транспорт згідно із визначеною технічною специфікацією	Забезпечення перевезень організованих груп мешканців та осіб з обмеженою мобільністю	Рівень доступності послуг транспортних послуг, в т. ч. для осіб з обмеженою мобільністю	Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Інспектор з проектного менеджменту	Місцевий бюджет, зовнішні програми допомоги – державні і міжнародні	2020-2022

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

3.4.4	Формування безбар'єрного середовища на території громади	Кількість місць/об'єктів з можливістю вільного пересування/доступу особам з обмеженою мобільністю (пандуси, об'єкти придорожньої інфраструктури, пристосовані до пересування особам на інвалідному візку тощо)	Підвищення рівня мобільності осіб, що пересуваються на інвалідних візках та сімей з малими дітьми	Рівень доступності місць/об'єктів громадського користування для вказаних категорій мешканців	Звіт за результатами щорічного моніторингу	Керівник відділу архітектури, містобудування, земельних відносин та ЖКГ	Місцевий бюджет	2019-2023
3.4.5	Будівництво комплексу соціальної адаптації інвалідів в с. Широка Балка(Будинок сонця)	Побудований та введений в експлуатацію об'єкт	Забезпечення високого рівня соціальної адаптації інвалідів	Рівень соціальних послуг, що надаються місцевою владою	Звіт за результатами щорічного моніторингу	Сільський голова	Місцевий бюджет, кошти державних та міжнародних фондів МТД	2019-2020
3.4.6	Опрацювання концепції розвитку первинної ланки медичних послуг	Діюча концепція	Забезпечення ефективності та якості надання медичних послуг на первинній ланці	Кількість звернень до сімейних лікарів, зокрема жінок, чоловіків; рівень укладення угод з сімейними лікарями	Звіт за результатами щорічного моніторингу	Сільський голова	---	Постійно

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

3. РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО КАПІТАЛУ

Операційна ціль 3.5: Підвищення рівня організаційної спроможності громади

	Діяльність/ завдання	Показник реалізації діяльності / завдання (продукт)	Результат реалізації діяльності / завдання	Показник оцінювання результату діяльності	Джерела перевірки показників	Відповідальний за виконання діяльності чи завдання	Джерела фінансування / кошти з бюджету ОТГ	Термін реалізації
3.5.1	Організація роботи добровільної пожежної дружини	Закуплена спеціалізована техніка, сформована пожежна команда	Підвищення рівня захисту мешканців від негативних наслідків пожеж	Рівень матеріальної шкоди мешканців від пожеж	Оціночні дані рівня матеріальної шкоди	Сільський голова	Місцевий бюджет, ДФРР, зовнішні програми допомоги	2019-2020
3.5.2	Підвищення рівня фахових компетенцій працівників апарату сільської ради та комунальних установ громади	Кількість працівників органу самоврядування, що пройшли ту чи іншу форму підвищення кваліфікації	Підвищення якості роботи виконавчого органу ради	Кількість адміністративних послуг, які можна отримати на місці	Внутрішня документація органу самоврядування	Заступник сільського голови з питань діяльності виконавчих органів влади	Місцевий бюджет, приватні кошти, зовнішні програми допомоги – державні та міжнародні	Постійно
3.5.3	Запровадження системи моніторингу якості публічних послуг	Дані моніторингу	Дослідження умов проживання та якості публічних послуг	Зменшення кількості скарг на низький рівень надання послуг Забезпечення високої якості публічних послуг	Внутрішня документація органу самоврядування	Заступник сільського голови з питань діяльності виконавчих органів влади	Місцевий бюджет	2019, постійно

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Перелік скорочень

ДФРР – державний фонд регіонального розвитку

ЄС – Європейський Союз

ЗЗСО – заклад загальної середньої освіти

ЗДО – заклад дошкільної освіти

ЗМІ – засоби масової інформації

КП – комунальне підприємство

КМУ – кабінет міністрів України

ОТГ – об'єднана територіальна громада

ТПВ – тверді побутові відходи

ФАП – фельдшерсько-акушерський пункт

ЦНАП – центр надання адміністративних послуг

ЦПМСД – центр первинної медико-санітарної допомоги